Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 229 (6833).

17 НОЯБРЬ ЧОРШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ — ЮГОСЛАВИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

15 ноябрь куни Белградда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президенти, Югославия Коммунистлар Союзи Раиси И. Броз Тито ўртасида музокаралар бошланди.

Самимий дўстона вазиятда ўтган музокаралар давомида Совет — Югославия муносабатларини янада ҳар тарафлама ривожлантириш ва кенгайтириш масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган халқаро проблемалар муҳокама қилинмоқда.

Музокараларда қуйидагилар қатнашмоқдалар:

Совет томонидан—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитети аъзоси, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков;

Югославия томонидан — ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Президиуми аъзоси Э. Кардель, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Президиуми Раисининг ўринбосари В. Жаркович, ЮКС Марказий Комитети Президиуми Ижроия комитетининг секретари С. Доланц, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг Раиси Д. Биедич, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ ижроия вечеси Раисининг ўринбосари, ЮСФР ташқи ишлар иттифоқ секретари М. Минич, ЮКС Марказий Комитети Президиуми ижроия комитети секретари А. Грличков, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси И. Смоле.

Музокаралар давом эттирилади.

(ТАСС).

Музокаралар пайти.

ТАСС фотоси.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВга Озодлик ордени топширилди

15 ноябрда Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси, Югославия маршали И. Броз Тито КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, Совет Иттифоқи Маршали Л. И. Брежневга Югославия Социалистик Федератив Республикасининг олий ҳарбий мукофотини — Озодлик орденини топширди.

И. Броз Тито ва Л. И. Брежнев ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Ўртоқ И. БРОЗ ТИТО нутқи

Азиз ўртоқ Брежнев! Сизнинг етмиш йиллигингиз муносабати билан умумий душманимиз — фашизмга қарши курашдаги хизматларингиз учун Югославия мукофотини — Озодлик орденини Сизга топширишдек қувончли вазифа менинг зиммамга тушди.

Югославия халқлари сизнинг тинчлик ҳамда халқлар ва давлатлар ўртасида ҳар томонлама ижобий ҳамкорлик учун курашда сарфлаётган куч-ғайратингизни ва айниқса Югославия билан Совет Иттифоқи халқларининг ҳамкорлигини ривожлантиришга ва дўстлигини мустаҳкамлашга қўшаётган шахсий ҳиссангизни юксак даражада қадрлайдилар.

Совет Иттифоқи халқлари инсоният учун энг даҳшатли синовлар даврида фашизмга қарши курашда энг оғир қурбонлар бердилар ва умумий душман устидан қозонилган ғалабага ҳал қилувчи ҳисса қўшдилар. Совет халқининг мана шу қаҳрамонона зўр кураши даврида Қизил Армиянинг раҳбарларидан бири сифатида Сиз, ўртоқ Брежнев, шахсий ботирлик ва фидокорлик намуналарини кўрсатдингиз ҳамда фашист босқинчиларга қарши курашда жуда катта роль ўйнадингиз.

Шу билан бирга Югославия халқлари Сиз, ўртоқ Брежневни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет халқига бош бўлиб Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини ҳар томонлама ривожлантириш ва равнақ топтириш учун ўзининг бутун жисмоний ва маънавий кучларини сарфлаётган атоқли раҳбар деб қадрлайдилар.

Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги Сизнинг жуда катта ролингиз ҳам бизга яхши маълум. Мамлакатимиз кишилари Сизни тинчлик ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида ўз меҳнати ва ғайратини аямаётган инсон ва гражданин деб биладилар. Шу боисдан Сиз бутун дунёда катта обрў-эътибор қозондингиз ва иззат-ҳурматга сазовор бўлдингиз.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ЮГОСЛАВИЯДА БЎЛИШИ

16 ноябрь куни Белградда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан ЮСФР Президенти, ЮКС Раиси И. Броз Тито ўртасида музокаралар давом эттирилди.

Автомашинага тушиб резиденциядан музокаралар олиб бориш учун Иттифоқ Ижроия вечеси биносига бораётган Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўртоқларни Югославия пойтахтининг ўн минглаб аҳолиси шаҳар кўчаларида ва майдонларида самимий табриклаб турдилар.

Музокаралар чоғида халқаро муносабатларнинг актуал проблемаларини, жаҳон коммунистик ҳаракати масалаларини ҳамда кескинликнинг юмшатилишини кучайтириш учун, мустаҳкам тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш вазифаларини муҳокама қилиш ўртоқларча сидқидиллик ва ҳамжиҳатлик руҳида давом эттирилди. Партия ва давлат йўли билан дўстона Совет—Югославия ҳамкорлигини янада ривожлантиришнинг баъзи масалалари ҳам қараб чиқилди.

Музокараларда:

Совет томонидан —КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков;

Югославия томонидан — ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Президиумининг аъзоси Э. Кардель, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Президиуми Раисининг ўринбосари В. Жаркович, ЮКС Марказий Комитети Президиуми Ижроия комитетининг секретари С. Доланц, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ Ижроия вечесининг Раиси Ж. Биедич, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ Ижроия вечеси раисининг ўринбосари, ЮСФР ташқи ишлар иттифоқ секретари М. Минич, ЮКС Марказий Комитети Президиуми Ижроия Комитетининг секретари А. Грличков, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси И. Смоле қатнашдилар.

* * *

Ўрток Л. И. Брежнев музокаралардан кейин Янги Белграддаги дўстлик паркини бориб кўрди. У ЮСФР пойтахтининг фахрий меҳмони сифатида бу ерда тинчлик дарахти — рус қайини ниҳолини ўтқазди.

Леонид Ильич Брежнев шу муносабат билан шаҳарнинг ҳурматли меҳмонлари китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди:

«Қаҳрамон Белград диёрида мен ўтқазган тинчлик дарахти яхши ўсишига аминман. Бинобарин, гап социалистик Югославия ажойиб пойтахтининг қулай табиий шароитларидагина эмас. Тинчлик ва социализм идеаллари учун буюк курашда совет ва югославия халқлари, партияларимиз биргаликда иш кўрмоқдалар. Бу эса қулай сиёсий иқлимни вужудга келтирмоқда. Мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, инсониятнинг тинч, эркин келажаги йўлида дўстлигимиз бундан буён мустаҳкамланиб, ривожланаверсин ва унинг самаралари кўпаяверсин».

Дарахт ўтқазиш маросимида ЮКС Марказий Комитети Президиуми Ижроия Комитетининг секретари С. Доланц, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси И. Смоле, ЮКС шаҳар комитетининг, Белград скупшчинасининг раҳбарлари, Югославия пойтахти жамоатчилигининг вакиллари, шунингдек совет расмий кишилари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ПХР ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ВАРШАВА. 16 ноябрь. (ТАСС). ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек бошчилигидаги ПХР партия-давлат делегацияси Ватанига қайтиб келди. Делегация КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан дўстона расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлган эди.

Варшава аэропортида делегацияни ПХР давлат кенгашининг раиси Г. Яблоньский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, ПБИП Марказий Комитетининг секретарлари, халқ Польшасининг бошқа партия ва давлат раҳбарлари кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг ПХРдаги муваққат ишлар вакили Г. И. Рагулин бор эди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленуми қарорларидан илҳомланган Наманган области саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш ўн бир ойлик планини муддатидан олдин, 13 ноябрда бажардилар. Топшириқдан ташқари 35 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулотни реализация қилиш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

ОРДЕНЛИ ХЎЖАЛИК ҒАЛАБАСИ

СССР Олий Совети депутати Аҳмаджон Одилов раҳбарлик қилаётган Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли совхоз меҳнаткашлари катта ғалабага эришдилар. Пахта тайёрлаш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили учун белгиланган халқ хўжалик плани шараф билан адо этилди. 3650 гектар ернинг ҳар гектаридан 33,3 центнердан ҳосил олиниб, 12 минг 173 тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этилди. Уруғлик пахта етиштиришга қарамай ялпи ҳосилнинг 80 проценти машиналар ёрдамида йиғиштириб олинди.

КПСС XXV съезди қарорларига амалий жавоб беришга бел боғлаган хўжалик пахтакорлари ялпи ҳосилни 13 минг 600 тоннага етказиш, далада қолган пахтанинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олиш, кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш мажбуриятини олдилар.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республикамиз областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Умумий планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — шу жумладан машинада, тўртинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта, бешинчи устун — шу жумладан машинада.

ТОШКЕНТ	0,14	0,00	108,64	118,07
СУРХОНДАРЁ	0,36	0,20	104,44	112,71
САМАРҚАНД	0,61	0,60	102,41	101,73
ҚАШҚАДАРЁ	0,48	0,87	102,27	105,30
ҚҚ АССР	0,42	0,39	101,93	95,19
ЖИЗЗАХ	0,46	0,14	101,45	100,75
АНДИЖОН	0,15	0,07	100,65	105,46
Фарғона	0,43	0,44	94,15	79,85
Сирдарё	0,34	0,05	93,96	102,17
Наманган	0,14	0,07	93,04	103,06
Бухоро	0,31	0,47	91,72	87,84
Хоразм	0,59	0,89	85,88	87,83
Республика бўйича:	0,36	0,34	98,23	100,32
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	0,51	—	89,59	—
Қашқадарё	0,99	—	89,06	—
Наманган	0,06	—	75,64	—
Бухоро	0,89	—	61,79	—
Республика бўйича:	0,65	—	87,34	—

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

ҚИШЛОҚДА ИНЖЕНЕРЛИК-ТЕХНИКА ХИЗМАТИНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «КПСС XXV съездининг қарорлари асосида республика қишлоқ хўжалигида инженерлик-техника хизматини яхшилаш чоралари тўғрисида»ги масалани кўриб чиқдилар ва шу тўғрида қарор қабул қилдилар.

Қарорда айтиладики, республика қишлоқ хўжалигида техника тараққиётини янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалигидаги меҳнатни индустриялаш жараёнини тезлаштириш ва комплекс механизациялашни тугаллаш, шу асосда меҳнат унумдорлигининг оширилишини ва маҳсулот таннархининг арзонлаштирилишини таъминлаш, кескин кўпайган хилма-хил қишлоқ хўжалик техникаси паркидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш вазифаларини ҳал қилмоқ учун қишлоқ хўжалигида инженерлик-техника хизматини тубдан яхшилаш талаб этилади.

Республиканинг партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхозлари ва совхозлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, колхоз ва совхозларни замонавий қишлоқ хўжалик техникаси билан таъминлаш, қишлоқда инженерлик хизматини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини саноат негизига ўтказиш борасида каттагина ишлар қиляптилар. Бу ишлар машина-трактор паркидан фойдаланишни яхшилашга, деҳқончилик ва чорвачиликда сермеҳнат жараёнларни механизациялаш даражасини оширишга, пахта, дон, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни доимо кўпайтириб боришни таъминлашга имкон берди.

Кўпгина колхоз ва совхозларда машина-трактор паркининг унумдорлиги ошди, машина-трактор паркини ишлатиш самарали формалари янада кенгроқ кўламда жорий этила бошлади. Тўққизинчи беш йилликда битта шартли трактор ҳисобидан йиллик ва кунлик унум колхозларда 14 процент ва совхозларда 31 процент кўпайди, пахта териш машинасининг унуми эса ярим баравардан зиёд кўпайди.

«Узсельхозтехника» системасининг ремонт базаси янада ривож топди. Ўтган беш йилликда ремонт корхоналарининг қуввати 11 процент кўпайди, ремонт-ишлаб чиқариш ҳажми эса 47 процент ошди.

Тажрибалар кўрсатадики, ихтисослашган техника хизмати муваффақиятли жорий этилаётган хўжаликларда қишлоқ хўжалик техникасининг унуми анча кўпайиб, техникани ишлатиш харажатлари пасайган, машина-трактор паркининг техникавий тайёрлик коэффициенти кўтарилган.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини малакали механизатор кадрлар билан таъминлаш борасида муайян ишлар қилинди. Республиканинг колхоз ва совхозларида 200 мингдан ортиқ тракторчи-машинист, комбайнчи, шофер, электрик ва механизаторлик касбидаги бошқа ходимлар ишлаб турибди. Уларнинг фидокорона меҳнатлари, юксак профессионал малакаси, ташаббус ва маҳорати ишларни механизациялаш даражасини оширишда, қишлоқ хўжалигида техника тараққиётини ривожлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республиканинг кўпгина колхоз ва совхозларида техникадан фойдаланиш даражаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳозирги талабларига мос келмаётганлигини ҳам қайд этадилар. Кўпгина механизациялашган ишларда агрегатларнинг унуми нормативдан паст, машиналарнинг бекор туриши кўп, техникани ишлатиш, сақлаш ва уни тахт ҳолда тутиш қоидалари бузилишига, вақтидан илгари яроқсизга чиқариб юборилишига йўл қўйилмоқда. Машина-трактор паркини ремонт қилиш ва унга техника хизмати кўрсатиш харажатлари ҳамон юқори бўлиб қолмоқда.

Колхоз ва совхозлар ремонт базасининг ривожланиши техника билан таъминланиш даражасидан анча орқада қолмоқда. «Узсельхозтехника» системасида яратилган қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилувчи ихтисослашган корхона тармоқларидан ҳамиша ҳам рационал равишда фойдаланиляпти, деб бўлмайди, бир қанча корхоналарда ремонт қилиб чиқарилган машиналар пишиқ-пухта эмас.

Ўзбекистон ССР «Главгоссельтехнадзор» органлари техникани ишлатиш, уни сақлаш ва яроқсизга чиқариш қоидаларига риоя этилиши устидан, техника ремонти сифати устидан контроль ишларини тузук олиб бормаяпти.

Республика колхозлари, совхозлари ва қишлоқ хўжалик органларида инженерлик-техника хизматини ташкил этиш даражаси пастлиги техникадан фойдаланишдаги ҳамма шу камчиликларнинг бош сабабчисидир.

Қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, ремонтини яхшилаш, техника хизматини ҳамда сақланишини яхшилаш борасида КПСС XXV съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Узглавводстрой» зиммасига, «Узплодоовощвинпром» агросаноат бирлашмаси, область, район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари зиммасига 1977—1980 йилларда қишлоқда инженерлик-техника хизматини такомиллаштириш, колхозлар, совхозлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги ташкилотларининг қишлоқ хўжалик техникаси ремонтини, уларга техникавий хизмат кўрсатиш ва сақлашни яхшилаш борасида муҳим тадбирлар ўтказиш вазифаларини юкладилар.

Шу мақсадларда мазкур министрликлар ва идораларга қуйидаги вазифалар топширилди:

— ҳамма колхозлар, совхозларда, бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва хўжаликлараро бирлашмаларда янги техника етказиб берилишини, ҳамма ерда тракторчи-машинистлар смена бўлиб ишлашини, машиналардан группа-группа қилиб фойдаланишни жорий этиш,

(Давоми учинчи бетда).

НЕПАЛ КОРОЛИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Москвага бораётган Непал короли Бирендра Бир Бикрам шоҳ Дева 16 ноябрда Катмандудан Ўзбекистон пойтахтига келди.

Король билан бирга малика Шарада Ражья Лақшми Деви Шоҳ, ташқи ишлар министри Кришна Раж Арьял, непаллик бошқа меҳмонлар келдилар.

Непал, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддинов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. М. Пўлатова, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, республика министрлари, Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари король ва унинг ҳамроҳларини кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг Непалдаги элчиси К. Б. Удумян, Непалнинг СССРдаги элчиси Жагдиш Шамшер Жанг Бахадур Рана бор эдилар.

Непал короли аэропортдан ўзига ажратилган қароргоҳ сари йўл олди. Қароргоҳга бориш йўлидаги кўчалар ва майдонлар Непалнинг, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан, табрик транспарантлари билан безатилганди.

Шу куни король ва унинг ҳамроҳлари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар.

Кечқурун Непал короли шарафига республика Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан зиёфат берилди. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ВИЗИТИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

НЕПАЛ КОРОЛИ БИРЕНДРА БИР БИКРАМ ШОҲ ДЕВА

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Непал короли Бирендра Бир Бикрам шоҳ Дева расмий визит билан 16 ноябрда Совет Иттифоқига келди.

Король Бирендра 1945 йил 28 декабрда туғилган. У Ҳиндистон, Англия, Япония ва АҚШда ўқиган. У валиахд шаҳзодалигида, 1964 йилда Совет Иттифоқига келиб кетган эди. 1972 йил январь ойида Бирендра тахтга ўтирди.

Непал давлатининг бошлиғи Европа. Осиё ва Америкадаги кўпгина мамлакатларда бўлди, бир қанча халқаро кенгашларда ва олий даражадаги учрашувларда қатнашди. У қўшилмаган мамлакатларнинг Жазоирда ва Коломбода бўлган конференцияларида Непал делегациясига бошчилик қилди.

Непал бетарафлик, қўшилмаслик, тинч-тотув яшаш ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик сиёсатини ўтказиб келмоқда. Непал халқаро миқёсда халқаро кескинликни юмшатиш, ёппасига ва батамом қуролсизланиш, низоли масалаларни тинч йўл билан ҳал этишни қўллаб-қувватламоқда, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши чиқмоқда.

1956 йил июль ойида Непал СССР билан дипломатия муносабатларини ўрнатди. СССР билан Непал ўртасида дўстона, тенг ҳуқуқли муносабатлар муваффақиятли ривожланмоқда, иқтисодий ҳамкорлик амалга оширилмоқда, савдо-сотиқ, илмий ва маданий алоқалар кенгаймоқда.

Совет кишилари непаллик олий мартабали меҳмоннинг мамлакатимизга келганлигини табриклаб, бу визит ҳар иккала мамлакат халқларининг тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ишининг манфаатлари йўлида дўстона Совет-Непал муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ишонч билдирадилар.

«Ривожланган социализм йўлида»

«Ўзбекистон» нашриёти Ўрта Осиё ва Қозоғистон олимларининг «Ривожланган социализм йўлида» деган коллектив асарини босиб чиқарди. КПСС-нинг мамлакатимизда социализмни мустаҳкамлашга, ривожланган социалистик жамиятни барпо этишга қаратилган йўлини амалга ошириш соҳасида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон Коммунистик партияларининг фаолияти бу монографияда қараб чиқилади. Монография «Капитализмни четлаб ўтиб, социализм сари» деган сарлавҳа билан бундан икки йил муқаддам чиқарилган асарнинг давомидир. Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон, Ўзбекистон Компартиялари Марказий Комитетлари ҳузуридаги партия тарихи институтларининг — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти филиалларининг олимларидан иборат катта авторлар коллективи китоб устида ишлаган. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ОЗОДЛИК ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

(Боши биринчи бетда).

Югославия Социалистик Федератив Республикаси билан СССР ўртасидаги, Югославия Коммунистлар союзи билан КПСС ўртасидаги ҳамкорлик маълум принциплар асосида ривожланиб бораётганлиги туфайли ҳозирги кунда жуда яхши, ривож топган ва ўзаро фойдали ҳамкорлик бўлиб турибди. Кези келганидан фойдаланиб, ўртоқ Брежнев, шуни уқтириб ўтмоқчиманки, муносабатларимиз учун характерли бўлган ва бўлиб турган ҳамжиҳатлик ва сидқидиллик вазиятини вужудга келтиришга қўшган ҳиссангизни ғоят юксак даражада қадрлаймиз.

Азиз ўртоқ Брежнев! Мана шу юксак мукофотни Сизга топширар эканман, мен ва менинг ўртоқларим Сизни жуда қизғин қутлаймиз, Сизга сиҳат-саломатлик ҳамда гўзал ва буюк социалистик мамлакатингизнинг бахт-саодати йўлидаги, бутун дунёда тинчлик ва социализм ҳамда халқларимиз ва мамлакатларимиз ўртасида дўстона муносабатларни янада ривожлантириш йўлидаги масъулиятли фаолиятингизда янги муваффақиятлар тилаймиз.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Тито!

Югославиялик азиз дўстлар!

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг олий ҳарбий мукофотини — Озодлик орденини чуқур мамнуният билан қабул қиламан ва менинг шаънимга айтган яхши сўзлари учун ўртоқ Титога ташаккур билдираман.

Мана шундай тўлқинлантирувчи пайтда фашизмга қарши курашнинг мудҳиш йиллари эсимга тушиб қолди. Ўша вақтда кучли ва хатарли душман билан бўлган ҳаёт-мамот жангида мамлакатларимиз халқлари ўз озодлиги, Европа озодлиги учун, инсониятнинг озодлиги учун гитлеризмга қарши коалициянинг барча иштирокчилари билан биргаликда қаҳрамонона жанг қилишди.

Ужице республикаси номлигини, Неретва, Сутеска, Козара номаларнинг тимсоли бўлганлигини совет кишилари сира эсдан чиқармайдилар ва яхши биладилар. Ўзининг атоқли раҳбари, халқаро коммунистик ҳаракатнинг кўзга кўринган арбоби ўртоқ Иосип Броз Тито бошчилигидаги Югославия Коммунистик партияси халқни агрессорларга қарши курашга отлантирди. Бутун Югославия диёри узоқ йиллар тўхтовсиз давом қилган жанг майдонига айланган эди. Шаҳид бўлган кишилар ўрнини янги-янги қаҳрамонлар олаверди. Социалистик Югославия ўша жанг йиллари оловида тобланди.

Лекин мен бошқа бир нарсани ҳам айтмоқчиман. Сизларнинг курашингиз, ўртоқлар, фақат миллий аҳамиятгагина эга бўлиб қолмасдан, шу билан бирга катта интернационал аҳамиятга ҳам эга бўлди. Биз, совет кишилари учун бу кураш мамлакатимиз майдонларида, сўнгра эса Европада ҳам авж олиб кетган жуда катта машаққатли жангларда фашист босқинчиларини тўла равишда тор-мор келтириш билан якунланган жангларда бизга берилган сезиларли мадад бўлди.

Москва остонасида, Волга бўйида, Курск ёйида душманга берилган зарбалар оккупациячиларнинг бир кун бўлса ҳам нафасини ростлаб олишига йўл қўймаган югослав жангчиларининг жасурона ҳаракатлари билан қўшилиб кетди. Бундан ўттиз икки йил муқаддам бўлиб ўтган шонли Белград операциясида югослав ва совет жангчилари ёнма-ён туриб фашистларнинг позицияларини штурм қилганликлари, шу тариқа бўйсунмаган пойтахтингизга озодлик келтирганликлари рамзий воқеа эмасми, ахир.

Уруш сабоқлари зиммамизга мажбурият юкловчи сабоқлардир. Бу сабоқлар бизни ўтмиш фожиалари такрорланмаслиги учун, планетамизнинг тинч осмони янги жаҳон ёнғинининг шуъласи билан қизармаслиги учун олиб борилаётган курашда куч-ғайратимизни аямасликка ўргатади. Шу боисдан ҳам тинчлик, ишончли ва мустаҳкам тинчлик учун олиб борилаётган улуғ курашда Совет Иттифоқи билан Югославия ҳозирги кунда қўлни-қўлга бериб ҳаракат қилаётганлиги бизни қувонтиради.

Ўтган ўн йиллар бизга мамлакатларимиз халқларининг дўстлигини қадрлашни ва ардоқлашни ўргатди. Шунинг учун ҳам биз марксизм-ленинизм идеаллари билан руҳланган партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимиз социалистик ва коммунистик қурилишнинг тарихий вазифаларини ҳал этишда яқиндан туриб ҳамкорлик қилаётганликларини кўриб коммунистлар сифатида ғоят мамнун бўлмоқдамиз.

Ўзлари эркин бўлган бизнинг мамлакатларимиз ҳар бир халқнинг, ҳар бир мамлакатнинг эркин, мустақил ривожланиш ҳуқуқи учун изчиллик билан курашмоқдалар, халқаро муносабатларни тенглик ва адолат негизларида қайта қуришга зўр бериб интилмоқдалар. Гитлерчи агрессорларга қарши олиб борилган машаққатли курашда бизларни руҳлантириб турган интернационалистик идеалларга содиқ бўлганмиз ва содиқ бўлиб қоламиз, деб айтишимиз учун ҳамма асослар бор.

Жаҳон ўзгариб турибди ва тез ўзгариб бормоқда. Лекин социализм ва коммунизм қураётган халқларнинг дўстлиги ва ўртоқларча бир-бирига ёрдамлашуви сингари қимматли негизлар ўзининг бутун аҳамиятини сақлаб қолиш билан бирга, янги, тағин ҳам каттароқ қиммат касб этмоқда. Шу боисдан биз, Совет Иттифоқи ва Югославия халқларини қадимдан қон-қариндош қилиб бирлаштирган қардошлик алоқаларини ривожлантириш йўлида сиз азиз ўртоқлар билан қадам-бақадам олға бораверишга маҳкам бел боғлаганмиз.

Мамлакатларимиз халқларининг қардошлиги ва дўстлиги бундан буён ҳам мустаҳкамланаверсин ва равнақ топаверсин!

Совет ва югослав коммунистларининг интернационал бирдамлиги мустаҳкамланаверсин!

Сиз, азиз дўстларга сидқидилдан яна бир марта раҳмат.

Леонид Ильич Брежнев ўртоқ Иосип Броз Титога таниқли совет рассоми Илья Глазунов чизган унинг портретини тортиқ қилди.

* * *

И. Броз Тито ва Л. И. Брежнев ўртоқларнинг нутқлари давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Ўртоқ Л. И. Брежневга Озодлик ордени топшириш маросимида ҳозир бўлган югослав ва совет партия ва давлат арбоблари Леонид Ильич Брежневни Югославия Социалистик Федератив Республикасининг олий ҳарбий мукофоти билан чин кўнгилдан муборакбод этдилар ва унга бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш йўлида, инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм йўлидаги фаолиятингиз янада самарали бўлсин, деб истак билдирдилар.

(ТАСС).

ОЛИЙ МАРТАБАЛИ МЕҲМОН ШАРАФИГА

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси И. Броз Тито 15 ноябрда Иттифоқ Ижроия вечесининг биносида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев шарафига кечки зиёфат берди.

Зиёфатда Л. И. Брежнев ва И. Броз Тито ўртоқлар билан бирга уларнинг ҳамроҳлари бўлган расмий кишилар, Югославиянинг партия ва давлат арбоблари ҳозир бўлишди.

Зиёфат чоғида И. Броз Тито ва Л. И. Брежнев ўртоқлар нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди.

Ўртоқ И. БРОЗ ТИТО нутқи

Ҳурматли ўртоқ Брежнев!

Бу ерда ҳозир бўлганларнинг ҳаммаси номидан, менинг ходимларим номидан ва шахсан ўз номимдан Сизни сидқидилдан табриклашга ижозат бергайсиз. Пайти келгандан фойдаланиб, барча меҳмонларимизнинг мамлакатимизда хурсандлик билан вақт ўтказишларини тилайман ва чин кўнгилдан уларга «Хуш келибсиз!» дейман. —Иккала мамлакатимизнинг ўзаро муносабатлари тўғрисида, жаҳондаги сиёсий ва иқтисодий аҳвол ҳақида ҳамда халқаро ишчилар ҳаракатидаги муносабатларни ривожлантириш тўғрисида фикрлашиб олишимиз учун яна бир имконият берилганлигидан ғоят мамнунман.

Мамлакатингизнинг ривожланишини зўр қизиқиш билан кузатиб бормоқдамиз. Социализм қуришдаги, Совет Иттифоқи халқларининг тағин ҳам бахтлироқ ва яхшироқ келажагини бунёд қилишдаги муваффақиятларингиз бизни қувонтирмоқда.

Биз ҳам Югославияда ҳамма соҳаларда катта-катта натижаларга эришдик. Ҳозирги вақтда биз Югославия Коммунистлар Союзи X съездининг қарорларини ҳамда Югославия Социалистик Федератив Республикасининг янги конституциясини амалга ошириш мақсадида фаолиятимизни ғоят кенгайтирмоқдамиз. Иқтисодий ривожланишимизнинг кўпгина актуал масалаларини ҳал қилиб олдик ва социалистик ўз-ўзини бошқарувнинг моддий негизини анча мустаҳкамладик. Меҳнаткашларимизнинг турмуш шароити муттасил яхшиланиб бормоқда. Бирлашган меҳнат тўғрисидаги қонун ижтимоий-иқтисодий системамизни ривожлантиришда қўйилган катта қадам бўлади. Югославия Социалистик Федератив Республикаси Скупшинаси бу қонунни яқин кунларда тасдиқлайди, деб кутиб турибмиз. Мамлакатимиз ишчилар синфининг ва меҳнаткашларининг авангарди бўлган Югославия Коммунистлар Союзи тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда ҳамда социалистик ўз-ўзини бошқарувни ривожлантиришни ҳаракатлантирувчи ва йўллаб турувчи асосий куч тариқасида тобора кўпроқ ривожланмоқда. Югославия Коммунистлар Союзи халқларимиз ва элатларимиз бирлигининг ва тенг ҳуқуқлилигининг мутлақ омили сифатида, ўз-ўзини бошқарувчи социалистик ҳамдўстлигимиз стабиллигининг омили сифатида тобора кўпроқ қарор топмоқда.

Ўртоқ Брежнев!

Иккала социалистик мамлакатларимиз ўртасида иқтисодий, сиёсий, илмий, маданий ва бошқа соҳалардаги ҳар томонлама ва самарали ҳамкорлик кўп йиллардан бери муваффақиятли ривожланиб келмоқда. Югославия Коммунистлар Союзи ва КПСС бунга кўп даражада кўмаклашдилар, улар ўзаро ҳамкорликни кенгайтирмоқдалар ҳамда барча актуал масалаларни ижобий ва ошкора муҳокама қилишни давом эттирмоқдалар. Ўзаро ҳамкорликни ижобий ривожлантирилишига Сиз қўшган шахсий ҳиссани, айниқса қадрлаймиз. Кези келгандан фойдаланиб, шуни уқтириб ўтмоқчиманки, Югославия халқлари ва раҳбарлари Совет Иттифоқи билан дўстона, ҳар томонлама ва барқарор муносабатларни ривожлантира беришни чин кўнгилдан истайдилар. Сиз, ўртоқ Брежнев ҳам бу фикримга қўшилишингизга, бунинг учун яхши шарт-шароит борлигига аминман.

Ривожланган ва барқарор Югославия — Совет муносабатлари фақат иккала мамлакатимиз халқлари учунгина муҳим бўлиб қолмасдан, шу билан бирга анча кенгроқ аҳамиятга ҳам эгадир. Бундай муносабатлар тинчлик учун курашга, актив тинч-тотув яшашга, ижтимоий ривожланишга ва социализмга конкрет ҳисса қўшмоқда. Бу сафарги учрашувимиз ҳам ҳамкорлигимизнинг янада кенг мазмунли бўлиб қолиши, муносабатларимизнинг эса янада мустаҳкамланиши йўлида биргаликда сарфлаётган куч ва ғайратларимиз борасида қўйилган янги қадам бўлади.

Биргаликда қабул қилинган принципларни ўзаро ҳурматлаш, мустақиллик, суверенитет, тенг ҳуқуқлилик, аралашмаслик, мамлакатимиз ва партияларимиз ички ривожланиш йўлларининг хилма-хиллигини ҳамда халқаро мавқеларининг хусусиятларини ҳурматлаш — ҳамкорлигимиз ривожланишига асос бўлаётган мустаҳкам ва ўзгармас негиздир. Бу принциплар 1955 ва 1956 йиллардаги Белград декларациясида ва Москва баёнотида, 1971 йилги баёнотда ҳамда бошқа Югославия — Совет қўшма ҳужжатларида мавжуддир.

Бу ҳужжатларнинг жуда муҳим аҳамияти амалда исботланди, бу ҳужжатларни изчиллик билан амалга оширишнинг ўзи иккала мамлакатимиз ўртасидаги ҳамкорликни, ўзаро ҳамжиҳатлигимиз ва ишончимизни муваффақиятли ривожлантиришнинг энг яхши гарантияси эканлигига жуда ҳам аминман.

Ўртоқлар!

Халқлар тинчлик, эркинлик ва мустақиллик шароитида яшашга, ўз миллий бойликларини ҳамда ўз меҳнатларининг натижаларини мустақил тасарруф қилишга, ўзларининг яхши келажакларини четдан ҳеч кимни аралаштирмай қуришга қатъий интилаётганликлари ҳозирги халқаро муносабатларнинг очиқ кўриниб турган асосий белгисидир. Буни Осиё ва Африка халқларининг тарихий ғалабалари, жаҳоннинг турли районларидаги прогрессив ижтимоий жараёнлар ҳамда демократик кучларнинг ва тенденцияларнинг мустаҳкамланиб бораётганлиги очиқ кўрсатиб турибди. Бугунги социализм халқаро ҳаётнинг ҳамма соҳаларига зўр таъсир ўтказаётган жаҳоншумул жараёндир.

Халқаро кескинлик юмшатилаётганлиги жаҳондаги бундай ривожланишнинг таркибий қисмидир. Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Кенгаш энг ўткир халқаро проблемаларни фақат музокаралар олиб бориш йўли билан ҳамда давлатлар ўртасида ҳар томонлама тинчлик ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликни ривожлантириш йўли билан ҳал этиш мумкинлигини кўрсатди. Ҳозирги дунёда бундан бошқа йўл йўқ.

Ҳозирги вақтдаги халқаро вазият бизни мамнун қиларли даражадан ҳали ҳам узоқдадир. Ҳамма халқларга тинчлик, эркинлик ва маъмурчилик шароитида яшашни таъминламоқ учун бир талай ишлар қилиниши зарур. Зеро, кескинлик юмшаб бораётган мавжуд шароитда ҳам куч ишлатиш сиёсатини қўлланиш, бошқаларнинг ички ишларига аралашиш тўхтамаётир, тангликларнинг янги манбалари вужудга келтирилмоқда, қуролланиш пойгаси, империализм кучларининг, янги мустамлакачилик ва ҳукмронлик кучларининг тазйиқи кучайтирилмоқда ҳамда халқларнинг эркин ва мустақил ривожланишига интилишига қарши чиқишлар тўхтатилмаётир.

Мана шуларнинг ҳаммаси бутун дунёда тинчлик ва хавфсизлик ишига жиддий таҳдид солмоқда. Бундай шароитда бутун халқаро ҳамдўстликнинг, барча прогрессив ва демократик кучларнинг халқаро муносабатлардаги кескинлик ва можароларга сабаб бўлаётган проблемаларни одилона ва барқарор ҳал этиш учун, халқаро тенг ҳуқуқли иқтисодий ва сиёсий муносабатлар учун курашда актив ҳаракат қилишлари ғоят муҳимдир.

Шу мақсадларни рўёбга чиқаришда социалистик, қўшилмаган ва бошқа тинчликсевар мамлакатларнинг, жаҳондаги барча прогрессив ва демократик кучларнинг роли ва зиммасидаги масъулият каттадир.

Югославия Хельсинкидаги кенгаш қарорларининг изчиллик ва тўла равишда амалга оширилишидан ғоят манфаатдордир. Бу қарорларни амалга оширмоқ учун керакли ишларнинг ҳаммаси ҳам қилинганн йўқ, бунинг учун янги куч ва ғайрат сарфламоқ ва кенгашда қатнашганларнинг барчаси конкрет чоралар кўрмоқлари лозим, деб ҳисоблаймиз. Келгуси йилда бу ерда, Белградда учрашув ўтказилади, шу учрашувда кенгаш қарорларини амалга ошириш йўлида пайдо бўлаётган қийинчиликлар ва эришилган натижалар муҳокама қилинади. Бу нарса Хельсинкидаги кенгаш қарорларини амалга ошириш ишига анча даражада хизмат қилишига ҳамда бизнинг қитъамизда ва Ўрта денгиз районида тинчликни, хавфсизликни ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликни мустаҳкамлашга кўмаклашувига ишонамиз. Қуролланиш пойгаси, афсуски, кучайиб бормоқда, барча халқлар устига оғир юк бўлиб тушмоқда. Ёппасига ва батамом қуролсизланиш томон қатъий бурилиш ясаш лозим. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти жаҳон проблемаларини, шу жумладан қуролсизланиш проблемасини ҳал қилиши лозим бўлган мислсиз анжуман, деб ҳамиша айтиб келдик. Шу сабабли биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган махсус сессиясини ўтказишга катта аҳамият бермоқдамиз.

Қўшилмаслик сиёсатини оғишмай ўтказиб келаётган социалистик Югославия қўшилмаган мамлакатларнинг Коломбодаги конференцияси қарорларини бажаришда ҳозирги вақтда жуда актив қатнашмоқда. Қўшилмаган мамлакатлар тинчлик, хавфсизлик, миллий мустақиллик учун, барча мамлакатларнинг эркин ижтимоий ривожланиши учун, халқларни эски ва янги мустамлакачилик ҳукмронлигидан ҳамда ҳукмронликнинг бошқа турларидан озод қилиш учун, халқаро сиёсий ва иқтисодий муносабатларни демократлаштириш учун кураш ишига ҳар томонлама кўмаклашишга ўзларининг қатъий бел боғлаганликларини якдиллик билан изҳор этдилар. Коломбодаги конференция ҳозирги дунёнинг йирик проблемаларини ҳал этишга ижобий ёндашиб, қўшилмаслик ҳаракатининг роли, кучи ва бирлиги тобора ўсиб бораётганлигини, халқаро муносабатларнинг ҳаётий муҳим масалаларини ҳал этишда бу ҳаракат мустақил ва мислсиз омил бўлиб қолаётганлигини очиқ ва равшан кўрсатди ҳамда исботлади.

Халқларнинг тинчлик, хавфсизлик ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорлик учун кураши прогрессив ижтимоий ўзгаришлар ва социализм учун олиб борилаётган кураш билан чамбарчас боғланган. Ҳозирги халқаро муносабатлар чуқур социал тўғёнлар ва синфий кураш билан суғорилган. Бундай шароитда революцион партиялар ва ҳаракатларнинг, шунингдек барча илғор ва демократик кучларнинг ҳамкорлиги ва ҳамжиҳатлиги масаласи тобора катта аҳамият касб этмоқда. Мана шу барча кучларнинг ўзаро муносабатларини фақат мустақиллик, қарам бўлмаслик, тенг ҳуқуқлилик, аралашмаслик, ўз ишчилар синфи ва халқи олдида масъулият принциплари негизида қуриш мумкинлигини англаш тобора кўпроқ тасдиқланмоқда. Биз мана шуларни ҳисобга олиб, Европадаги коммунистик ва ишчи партияларнинг Берлиндаги Конференцияси олға томон қўйилган катта қадам бўлади, деб ҳисоблаймиз. Бу катта сиёсий воқеа Европадаги тинчлик, хавфсизлик, ҳамкорлик ва ижтимоий тараққиёт ишига қитъамиздаги коммунистик ва ишчи партиялар билан барча прогрессив демократик кучлар муносабатларини демократик асосларда янада ривожлантириш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлди.

Азиз ўртоқлар!

Сўзимнинг охирида ҳурматли ва азиз меҳмонимиз ўртоқ Брежневнинг сиҳат-саломатлиги учун, унинг ходимлари соғ-саломат бўлиши учун, совет халқининг бахт-саодати ва фаровонлиги учун, Югославия билан Совет Иттифоқининг ҳар томонлама дўстона ҳамкорлиги учун, социализм учун ва бутун дунёда тинчлик учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Тито!

Азиз ўртоқлар!

Аввало мен социалистик Югославия пойтахтида, қаҳрамон шаҳар Белградда мени шод-ҳуррамлик билан кутиб олганликлари учун чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этмоқчиман. Мени таклиф қилганлиги учун ҳамда унинг Совет—Югославия ҳамкорлигининг дадил ривожлантирилишидан ғоят манфаатдор эканлигини билдириб, яхши ҳис-туйғулар билан суғорилган бугунги нутқи учун ўртоқ Титога ташаккур билдираман.

Бу манфаатдорликка бизнинг партиямиз ва бутун совет халқи батамом қўшилади. Ўзларингизга маълумки, Югославия билан дўстликни мустаҳкамлаш йўли КПССнинг XXV съездида таъкидлаб ўтилди ва биз бу йўлни изчиллик билан ўтказиб келмоқдамиз.

Ўртоқ Тито билан бўлиб ўтган учрашувларимиз ҳали ҳам менинг эсимда турибди, биз у билан кўпдан бери яхши муносабатларда бўлиб келмоқдамиз. Белградда ва Москвада, Киевда ва нисбатан яқиндагина Берлинда ўтказган учрашувларимизда муҳокама қилинган проблемаларни ҳамиша яхши ҳал этдик, пайдо бўлаётган масалаларнинг ҳаммасини ўзаро ҳурмат ва ўртоқлик руҳида самарали, яхши, фикрлашиб олдик. Бундай учрашувлар партияларимиз ўртасидаги ўзаро муносабатларни кенгайтиришга, турли соҳаларда Совет—Югославия ҳамкорлигини чуқурлаштиришга ёрдам беради, деб айтсам муболаға қилмаган бўламан, деб ўйлайман. Бундан буён ҳам шундай бўлишига аминман.

Совет—Югославия дўстона муносабатларини ривожлантиришда бундан буён ҳам олға бораверишимиз учун бизда улкан асос бор. Бу асос шуки, ҳамкорлик ҳозирги вақтда жуда юксак даражага етди. Турли соҳаларда ўзаро таъсир ўтказиш борасида тажрибалар тўпланди, тенг ҳуқуқлилик ва бир-биримизнинг ички ишимизга аралашмаслик принципларига ўзаро содиқ бўлиб турмоқдамиз, шу билан бирга бу борада интернационалистик йўл тутмоқдамиз, ҳар иккала мамлакатнинг ҳаётий манфаатлари диққат-эътибор билан ҳисобга олинмоқда.

Социалистик ва коммунистик қурилишнинг конкрет вазифаларини ҳал этиш йўллари Совет Иттифоқида ва Югославияда бир қанча жиҳатлардан турличадир. Аммо ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг авангарди, Коммунистик партия етакчи ролни эгаллаб турганлиги ҳамда социалистик демократияни ривожлантириш, меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондирмоқ учун ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш сингари туб масалаларда бизлар ҳам, сизлар ҳам марксизм-ленинизм принципларига асосланмоқдамиз. Партияларимиз халқларимизнинг мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги томир отаётган замин ҳам мана шунинг ўзидир.

Ҳар иккала мамлакатимизнинг дўстона ҳамкорлигини ривожлантиришда кўпгина ютуқларга эришдик. Ўтган беш йил ичида Совет—Югославия товар оборотининг ҳажми икки баравар кўпайди. Бу товар обороти олти миллиард долларни ташкил этади-ки, бу миқдорни оз деб бўлмайди. Бошланган беш йилликда эса товар оборотимиз яна икки баравардан зиёдроқ кўпаяди. Кемасозлик ва ҳисоблаш машиналарини ишлаб чиқариш, автомобилсозлик ва енгил индустрия, қурилиш ва қишлоқ хўжалиги — мана шулар Совет Иттифоқи ва Югославиянинг самарали алоқаларидан бир қисмидир, холос. Хурсандлик билан шуни қайд қилмоқ керакки, бу алоқалар ҳам икки томонлама ҳам кўп томонлама асосда қурилмоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг фаолияти доирасида олиб борилмоқда.

Ҳозирги жаҳон сиёсатининг энг асосий масалаларида Совет Иттифоқи билан Югославия бир хил ёки бир-бирига яқин позицияда турибди. Бизнинг мамлакатимиз қардош социалистик давлатлар билан Варшава Шартномасидаги ўзининг барча иттифоқчилари билан жуда яқиндан келишиб, барча давлатларнинг ижтимоий тузумидаги фарқлардан қатъий назар улар ўртасида оқилона тинч муносабатларни қарор топтирмоқ учун, агрессорларни жиловламоқ учун, янги жаҳон уруши хавфини камайтирмоқ, келгусида эса йўқотиб юбормоқ учун ва халқлар эркинлиги ва мустақиллигининг одилона ишини қўллаб-қувватламоқ учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Социалистик мамлакат бўлган Югославия қўшилмаслик ҳаракатида актив иштирок этмоқда, бу ҳаракат ҳам тинчликни ва тенг ҳуқуқли тинч ҳамкорликни ҳимоя қилиш йўлида, империалистик буйруқбозликка ва халқаро ишларда зўравонлик қилишга қарши курашмоқда.

Социалистик мамлакатлар ва қўшилмаслик ҳаракати ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш инсониятнинг эртанги куни термоядро уруши хавфидан, империализмнинг ўз манфаатини кўзлаб халқлар тақдирини ўзгартиш йўлидаги ва халқларга ўз айтганини қилдириш йўлидаги уринишларидан халос қилишга самарали равишда ёрдам берган бўлур эди, деган қатъий фикрдамиз. Югославия ҳам воқеаларнинг бундай ривожланишига анчагина ҳисса қўшиши мумкин, албатта.

Хуллас, ўртоқлар Совет—Югославия ҳамкорлиги ҳозир ҳам ҳамма соҳаларда яхши ривожланиб бормоқда ва бу ҳамкорликнинг истиқболи ҳам яхши. Буни, менимча фақат табриклаш мумкин.

Аммо кейинги вақтларда Ғарбдаги баъзи жойларда бизнинг сизлар билан яхши муносабатларимизни қоралаш, бу муносабатлар тўғрисида энг бемаъни уйдирма гапларни тарқатиш мода тусига кириб кетди. Бундай сафсаталарни ўйлаб чиқараётганлар Югославияни ҳимоясиз қолган бечора қизил шапкача қилиб кўрсатишга, Совет Иттифоқини мана шу қизил шапкачани тилка-тилка қилиб ютиб юбормоқчи бўлган даҳшатли йиртқич бўри қилиб кўрсатишга уринмоқдалар.

Бундай уйдирма, миш-мишларда социалистик давлатлар ўртасидаги муносабатларни қуришга асос бўлиб турган принципларни мутлақо тушунмаслик кўпроқ ўринни олиб турибдими ёки ҳар қандай ёлғонни зўр бериб узоқ вақт такрорлай берсанг халқ ямлаб ютиб юборади, деган сурбетларча эътиқод кўпроқ ўринни олиб турибдими, буни билолмадим.

Мамлакатларимизнинг мухолифлари сунъий равишда вужудга келтирган бу «масалани» тўла ойдинлаштирмоқ учун кези келганидан фойдаланиб шуни айтмоқчиманки, бу ерда биз қуйидагиларни айтиш ниятида дўстона даврада бирга тўпландик:

Совет Иттифоқи Югославия билан ўзининг муносабатларида муттасил шундай йўл тутиб келмоқдаки, биз тўла тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат ва ишонч ҳамда бир-бирининг ички ишларига мутлақо аралашмаслик негизида Югославия билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга оғишмай интилмоқдамиз. Биз ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатини кўзлаб, муштарак ишимиз — тинчлик ва социализм иши манфаатларини кўзлаб бу муносабатларни ривожлантиравеpишни истаймиз.

Илова қилиб шуни айтмоқчиманки, Югославияга нисбатан муносабатларимиз фақат мулозимат ва ўзаро манфаат деган тушунчалар билан асло белгиланаётгани йўқ, албатта. Йўқ, аҳамияти бундан қолишмайдиган бошқа муҳим омиллар ҳам Югославия Социалистик Федератив Республикасига нисбатан бўлган ҳис ва туйғуларимизга асос бўлмоқда. Бу— халқларимизнинг ўзаро чуқур хайрихоҳлик ва дўстликдан иборат тарихий, асрий анъаналаридир. Бу — уларнинг сира эсдан чиқмайдиган, фашизмга қарши биргаликда олиб борилган қаҳрамонона курашда қон билан мустаҳкамланган жанговар қардошлигидир.

Ва, ниҳоят, ўз-ўзидан маълумки, бу — бизларнинг коммунистлар сифатидаги, социалистик давлат гражданини сифатидаги интернационализмдир. Бошқа қардош мамлакатлар каби сизлар билан ҳам бир жон бир танмиз, Югославия Коммунистлар Союзи теварагида бирлашган ва жипслашган мамлакатингиз Югославия халқи танлаб олган социалистик йўлдан ишонч билан ва муваффақиятли бораверишини сидқидилдан истаймиз. Янги жамият қураётган халқларга ўз имкониятимиз доирасида ўртоқларча кўмаклашишга тайёрмиз ва ўз навбатида, бизга берилаётган ёрдам ва мададни ҳам юксак даражада қадрлаймиз.

Интернационалистлар сифатида биз сизларнинг социалистик қурилишдаги муваффақиятларингизни кўриб астойдил қувонмоқдамиз ва Югославиянинг барча республикаларига — Босния ва Герцеговинага, Македония, Сербия, Словенея, Хорватия ва Черногорияга равнақ тилаймиз. Югославия Коммунистлар Союзи X съездининг қарорларини амалга оширишда Югославия меҳнаткашларига тўла муваффақият тилаймиз ва Югославиянинг барча халқларига бахт-саодат тилаймиз!

Социалистик Югославия билан муносабатларга нисбатан бизнинг йўлимиз, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, давлатимиз ва бутун совет халқининг йўли асосан мана шундайдир, ўртоқлар. Бу билан мана шундай муносабатларни мустаҳкамлашни ва ривожлантиравеpишни истаймиз. Агар бу нарса «агрессия» бўлса биз «агрессорлар»миз, албатта. Биз бунга виждонан иқрормиз!

Мен Совет—Югославия дўстлигини янада мустаҳкамлаш учун қадаҳ кўтаришни таклиф қиламан!

Югославия коммунистларининг атоқли раҳбари, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти ўртоқ Тито учун!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия Коммунистлар Союзининг қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлаш учун!

Тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм ишининг яқин ғалабалари учун!

* * *

Самимий, дўстона вазиятда ўтган кечки зиёфатдан кейин Югославия санъат усталарининг концерти бўлди.

(ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА БЕЛГРАД ШАҲРИНИНГ ЭСДАЛИК ОЛТИН МЕДАЛИ ТОПШИРИЛДИ

15 ноябрь куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга тантанали вазиятда Белград шаҳрининг Эсдалик олтин медали топширилди.

Шу муносабат билан олий мартабали совет меҳмонининг резиденциясига Белград Скупшчинасининг Раиси Ж. Ковачевич ва Белград Коммунистлар Союзи шаҳар комитетининг раиси Д. Глигориевич бошчилигида Югославия пойтахтининг делегацияси келди. Делегация ўртоқ Л. И. Брежневни шаҳар аҳолиси номидан самимий муборакбод қилди.

Ж. Ковачевич Л. И. Брежневга мурожаат қилиб бундай деди: Сизнинг визитингиз қисқа муддатли эканлигини биламиз. Шундай бўлса ҳам Сиз Белград билан танишиб чиқишга вақт топасиз ва бизнинг шаҳримиз вайроналардан қад кўтарганлигига қаноат ҳосил қиласиз. Шу шаҳарнинг озодлиги учун Югославия жангчилари сингари Совет Армиясининг жангчилари ҳам жонларини фидо қилдилар.

Ж. Ковачевич Югославия пойтахтининг саноат ва маданий қурилиши тўғрисида, белградликларнинг планетамиздаги барча кишилар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга, бутун дунёда Хельсинки руҳида тинчлик учун курашга интилаётганликлари тўғрисида гапирди.

Белград аҳолиси, деди сўзининг охирида Ж. Ковачевич, Сизни, атоқли давлат арбобини, бутун дунёда тинчлик учун курашчини табриклаётганлигидан мамнундир.

Белград Скупшчинасининг Раиси ҳозир бўлганларнинг қарсаклари остида Леонид Ильич Брежневга шаҳарнинг Эсдалик олтин медалини топширди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқида бундай деди:

Бундан ўн тўрт йил муқаддам менга Белград шаҳрининг фахрий граждани унвони берилиб ва тегишли диплом топширилиб, юксак шараф билдирилган эди. Мен бу иззат-ҳурматни партияларимиз ва мамлакатларимиз ўртасида мустаҳкамланаётган дўстликнинг белгиси деб қабул қилдим ва унга муносиб бўлишга интилдим.

Эндиликда менга пойтахтингизнинг фахрий граждани олтин медали топширилди. Бу сизнинг фикрингизча менга кўрсатилган ишончни оқлаганлигимни билдирса керак! Раҳмат.

Белграднинг фахрий нишони билан мукофотланганлигимни мен Совет—Югославия дўстлиги муваффақиятли равишда ривожланаётганлигини кўрсатувчи яна бир далил деб ҳисоблайман. Бизлар Совет Иттифоқида бу дўстликка жуда катта аҳамият бермоқдамиз ва бу дўстликнинг мамлакатларимиз халқлари бахт-саодати йўлида, тинчлик ва социализм йўлида йилдан-йилга тобора кучайиши ва мустаҳкамланиши учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиламиз.

Яна бир марта катта раҳмат, ўртоқлар! Сизнинг ажойиб шаҳрингизга ва унинг барча аҳолисига фароғат, бахт-саодат ва барча эзгу ишларида муваффақиятлар тилайман!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари КПСС билан ЮКС ўртасида, СССР билан ЮСФР халқлари ўртасида, Москва билан Белград ўртасида ривожланаётган ва мустаҳкамланаётган дўстликнинг рамзи сифатида Югославия пойтахтига эсдалик совға — Кострома чеварлари ишлаган, Совет Иттифоқи давлат герби тасвирланган гулдонни топширди.

Эсдалик олтин медалини топшириш маросимида ЮКС Марказий Комитети Президиуми Ижроия Комитетининг секретари С. Доланц, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси И. Смоле, югославиялик бошқа ўртоқлар. Белградга келган расмий совет кишилари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ҚИШЛОҚДА ИНЖЕНЕРЛИК-ТЕХНИКА ХИЗМАТИНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

далачилик ва чорвачиликда прогрессив технологиялар ва механизациялашган ишларни бажариш қоидаларини назарда тутган ҳолда техника жиҳатидан асосланган иш нормаларига ўтиш негизида механизаторлар меҳнатини ташкил қилишнинг янада яхшиланишини таъминлаш;

— хўжаликлар ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари мутахассисларининг иш формалари ва методларини такомиллаштириш, техника тараққиётини жорий этиш, техникадан самарали фойдаланиш ва техниканинг сақланиши учун уларнинг масъулиятини ошириш, механизатор кадрларни илғор иш методларига ўргатиш;

— ҳамма колхозлар ва совхозларда машина-трактор паркига, технология машина ускуналарига, контроль ўлчов асбоблари ва автоматлаштириш воситаларига, чорвачилик комплексларига, фермалар ва паррандачилик фабрикаларига ихтисослашган мастер-созловчи звеноларининг кучлари билан ихтисослашган техника хизмати кўрсатилиши, шунингдек ҳамма тракторлар ва ўзиюрар қишлоқ хўжалик машиналарига нефть маҳсулотларини механизмлар воситасида қуйишни жорий этишни 1977—1980 йилларда поёнига етказиш;

— қишлоқ хўжалик техникаси дала ишларидан бўшаб борган сайин ҳамма ерда уларнинг ремонтини ташкил этиш. Капитал ремонт ва мураккаб ремонт талаб техникани дала ишлари тугаллангач, «Узсельхозтехника»нинг ремонт корхоналарига юбориш, қолган техникани эса техника хизмати ёки жорий ремонт ўтказилгач, ГОСТ кўрсатмаларига биноан хўжаликларнинг машина паркларида сақлашга қўйиш қоидасига қатъий амал қилиш керак;

— трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарининг далачилик бригадаларида, дала шийпонларида ёки тракторчиларнинг уйи ёнида сақланиши ёки узоқ туриб қолишини қатъиян тақиқлаш;

— тракторлар, комбайнлар, қишлоқ хўжалик машиналари ва чорвачилик фермаларининг машина-ускуналарини жорий ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатиш учун 264 колхоз ва 129 совхозда марказий ремонт устахоналари қурилиши ва реконструкция қилинишини, шунингдек колхозларда автомобиллар сақланадиган профилакторийлари бўлган ва автомобилларга техника хизмати кўрсатиладиган 194 автогараж ҳамда совхозларда 107 шундай автогараж қурилиши ва реконструкция қилинишини, колхоз, совхоз участкаларида ёнилғи қуйиш ускуналари, бостирмалар, майдонлар ҳамда машиналар сақланадиган иншоотлари бўлган 668 та нефть базаси қуриш ва реконструкция қилишни, тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасига техникавий хизмат кўрсатиладиган 1605 пунктни қуриш ва реконструкция қилишни таъминлаш;

— техникадан самарали фойдаланиш ва унинг сақланиши, техника тутиш харажатларини камайтириш учун механизаторларнинг масъулиятини ошириш мақсадида тракторлар, комбайнлар, пахта териш машиналари ва бошқа мураккаб қишлоқ хўжалик машиналарини механизаторларга уларнинг бутун хизмат муддати мобайнида доимо бириктиб қўйишни кенг кўламда амалга ошириш тавсия этилди;

— механизаторлар, ремонт ишчилари ва мастер-созловчилар меҳнатига ҳақ тўлаш системасини такомиллаштириш, техникани яхши ишлатганлиги, сақлаганлиги учун, ёнилғи-мойлаш материалларини тежаганлиги, техника тараққиётини жорий этганлиги, механизаторлик ишларини юксак сифатли қилиб бажарганлиги, хўжалик бригадаси, бўлинмасининг иш натижалари бўйича ишлаб чиқарилган маҳсулот миқдори ва сифати учун белгиланган моддий рағбатлантириш чоралари қўлланилишини таъминлаш;

— машина ва механизмлардан икки сменалаб фойдаланишни таъминлайдиган миқдорда механизатор кадрларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил қилиш, машина-трактор парки иш сменалигини ошириш, машиналарнинг техника имкониятларидан мумкин қадар кўп фойдаланишни, уларнинг сменалик унуми оширилишини таъминлаш; машиналарнинг бекор тўхтаб туришини камайтириш ва шу асосда деҳқончилик ва чорвачиликда меҳнат унумдорлигини кескин равишда ошириш;

— механизатор кадрлар қўнимсизлиги кескин равишда қисқартирилиши, механизаторларнинг меҳнат ва маданий-маиший шароитлари яхшиланишини таъминлаш.

Шу тадбирлар амалга оширилиши ҳисобига машина-трактор парки ва чорвачилик ускуналарининг техникавий жиҳатдан доимо тахт ҳолда бўлиши, барча технологик жараёнлар қисқа муддатда юксак сифатли қилиб бажарилиши, трактор ва терим машиналари унумдорлигининг ўртача йиллик ўсиш суръатлари кўтарилиши, қишлоқ хўжалик техникасини тутиш харажатлари камайтирилиши таъминлансин.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, республика Госплани билан келишган ҳолда, шу беш йилликнинг йиллик планларида совхозлар қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қиладиган, уларга техника хизмати кўрсатадиган ва сақлайдиган базалар қуриб олишлари учун зарур капитал маблағлар ажратилишини кўзда тутиш вазифаси топширилди. Колхоз правлениеларига ҳам шу мақсадлар учун маблағ ажратиш тавсия қилинди.

СССР Давлат банкининг республика конторасига Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларининг таклифларига биноан колхозлар учун техника ремонти, техникавий хизмат кўрсатиш ва сақлаш базаларини ривож топтиришга зарур узоқ муддатли қарз берилишини кўзда тутиши керак.

Совхозларга қўшимча моддий ресурслар топила борган сайин йиллик планларда капитал қурилишга аталган капитал маблағ ҳажмидан ортиқча марказлашмаган пул манбалари ҳисобидан машина парклари ва нефть базаларини истисно тарзида қуриш ва реконструкция қилишга рухсат этилди.

Қарорда тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари, автомобиллар, чорвачиликда ишлатиладиган машиналар ва ускуналар ремонтини ташкил этиш ва уларга техника хизмати кўрсатишда вужудга келган йўналишни сақлаб қолиш мақбуллиги кўрсатилади. Чунончи:

— колхозлар, совхозлар, қайси муассасага бўйсунишидан қатъий назар, бошқа ҳамма қишлоқ хўжалик корхоналарига қарашли тракторлар, чўмичининг сиғими 0,3 куб метргача борадиган экскаваторлар, пахта териш машиналари, комбайнлар, ўсимликларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ҳимоя қилишда ишлатиладиган аппаратлар, станок машина-ускуналари, уларнинг узел ва агрегатлари ва бошқа мураккаб машиналар капитал ремонтини, шунингдек деталларни марказлашган усулда тиклаш ишларини одатда «Узсельхозтехника» системасининг ихтисослаштирилган корхоналарида бажариш;

— ҳамма маркалардаги автомобиллар, автомобиллар узели ва агрегатларининг капитал ремонти Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг ва «Узсельхозтехника» бирлашмасининг ихтисослаштирилган корхоналарида Ўзбекистон ССР Госплани белгилаб берган ҳажмда капитал ремонт қилиниши, автомобилларнинг бошқа хил ремонти ва уларга мураккаб техника хизмати кўрсатиш «Узсельхозтехника» системасининг корхоналари ва техника хизмати станцияларида бажарилиши;

— Тракторлар, комбайнлар, пахта терим машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасининг бошқа ремонт турларини бажариш, шунингдек уларга техника хизмати кўрсатиш, шу жумладан, автомобилларга унча мураккаб бўлмаган техник қаров марказий ремонт устахоналарида ва хўжаликларнинг техника хизмати кўрсатиш пунктларида «Узсельхозтехника» системасининг ихтисослаштирилган корхоналарида ремонтдан чиққан узел ва агрегатлардан фойдаланган ҳолда ўтказилади;

— чорвачилик фермаларида, бўрдоқичилик пунктларида ўрнатилган ҳамма машина ва ускуналар, контроль ўлчов приборлари ва автоматлаштириш воситалари, омухта ем ва озуқа тайёрлаш ускуналари, нефть базаларининг чонлари ва ускуналари. механизациялашган ёнилғи қуйиш воситалари «Узсельхозтехника» системасининг ихтисослаштирилган корхоналарида ва техника хизмати станцияларида ремонт қилинади, уларга техника хизмати кўрсатилади, шикаста жойлари тузатилади. Фермалардаги машина-ускуналарнинг кундалик техника хизматини хўжаликлар ўз кучлари билан бажарадилар.

Ўзбекистон ССР Госплани колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига қарашли ер қазиш техникаси, автокран, йўл қуриш машиналари ва бошқа қурилиш машиналари, электр моторлар ва юргизадиган ҳамда созлайдиган аппаратлар қаерда ремонт қилиниши кераклиги тўғрисидаги масалани уч ойлик муддат ичида кўриб чиқиб, ҳал қилиши лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида машина-трактор паркидан, чорвачилик машина-ускуналаридан ва бошқа техника воситаларидан самарали фойдаланиш, шунингдек республиканинг колхоз ва совхозларида ихтисослаштирилган хизмат кўрсатишни ташкил этиш ва уни жорий қилиш масъулияти Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой», «Узплодоовошчвинпром», уларнинг жойлардаги органлари ва хўжаликларнинг раҳбарлари зиммасига юклатилиши таъкидланади. Шу ташкилотлар ва хўжаликлар:

— трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини жорий ремонт ва унча мураккаб бўлмаган ремонт қиладиган ремонт устахоналарини қуриш ва реконструкция қилиш, техника хизмати кўрсатиш пунктлари, автогаражлар, нефть базалари, қишлоқ хўжалик техникаси сақланадиган бостирмалар, саройлар ва майдонлар қуриш борасидаги ишларни бажарадилар;

— ихтисослашган звенолар ва мастер-наладчик кучлари билан техникага планли олдини олиш техника хизмати кўрсатишни ташкил қиладилар ва техникани ўз вақтида ремонтга қўядилар;

— машина парклари барпо этадилар ва қишлоқ хўжалик техникаси асралишини таъминлайдилар, техниканинг консервация этилиши ва сақланиши борасида ГОСТ талаблари бажарилишига жавоб берадилар;

— телефон ёки радио алоқа воситаларини ишлатиб, корхона ичида диспетчерлик хизматини ташкил қиладилар.

Шу ишларни бажариш:

— хўжаликларда — бош инженер бошлиқ инженерлик-техника хизматига;

— район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасида — бошқарманинг бош инженери бошлиқ механизация бўлимига ва «Госсельтехнадзор» инспекциясига;

— Қорақалпоғистон АССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаларида, қоракўлчилик совхозлари трестларида, қарам хўжалик органларида — механизациялаш бошлиғининг ўринбосари бошлиқ механизация бўлимлари ва «Госсельтехнадзор»га;

— Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида — механизациялаш ва электрлаштириш бош бошқармасига ва Ўзбекистон ССР «Главгостехнадзорига»;

— «Главсредазирсовхозстрой» билан «Узплодоовошчвинпром» агросаноат бирлашмасида — механизация бошқармаси (бўлимлари) зиммасига юклатилади.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари:

— колхоз ва совхозларнинг янгитдан қурилаётган ва реконструкция қилинаётган устахоналарда, техника хизмати пунктларида, автогаражлари ва нефть базаларида ремонт-технология машина-ускуналарини ўрнатиш, монтаж қилиш ва ишга солиб юборилиши учун;

— ремонт ўтказиш учун ностандарт машина-ускуна тайёрлаш, техника хизмати кўрсатиш ва техникани сақлашга қўйиш учун;

— запас қисмлар, ремонт материаллари, ремонтдан чиққан узел ва агрегатлар билан марказлашган ҳолда таъмин этишни, колхоз ва совхозларда ремонт қилинаётган ғалла ўриш комбайнлари, жўхори ўриш ва шоли ўриш комбайнлари, пахта терим машиналари ва бошқа хил машиналарга шуларни комплект ҳолда етказиб берилишини ташкил этиш учун;

— ихтисослашган автотранспортда нефть маҳсулотларини хўжаликларнинг нефть омборларига марказлашган ҳолда етказиб берилиши учун;

— ёмғирлатиш машиналари ва кўчма насос установкалари, шунингдек нефть омборлари ва совхозларнинг ёнилғи қуйиш воситалари ва ускуналарини ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатилиши учун;

— колхоз ва совхозларга мастер-наладчик ва диагностчилар малакасини ошириш учун;

— трактор, комбайн, автомобиль ва мураккаб қишлоқ хўжалик машиналарининг техника диагностикаси ўтказилиши учун;

— колхозлар ва совхозлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига сотилган ёхуд улар учун «Узсельхозтехника» корхоналарида тасдиқланган қоидага мувофиқ ремонт қилиб берилган тракторлар, автомобиллар, қишлоқ хўжалик машиналари ва чорвачилик ускуналарида гарантия муддати чоғида содир бўлган камчиликлар йўқотилиши учун масъулият юклатилади.

Хўжаликларда тегишли ремонт базаси ва инженер-техник хизмати бўлмаган ҳолларда «Узсельхозтехника» бўлинмалари юқорида кўрсатилган вазифалардан ташқари, хўжаликлар билан тузилган шартномаларга мувофиқ машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатиш борасидаги ишларга инженерлик раҳбарлигини амалга оширади, ўз кучлари ва воситалари билан жорий ремонт қилади, техника хизмати кўрсатади, механизмлар воситасида ёнилғи қуяди, техникани сақлагани қўяди, зарур ремонт-профилактика базаси яратишда ёрдам беради, устахоналар, техника хизмати пунктлари ва нефть базаларини реконструкция қилишга лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқади.

Шу ишларни бажариш учун «Узсельхозтехника» район бирлашмаларида колхоз ва совхозларнинг техникасига техника хизмати кўрсатиш юзасидан бошқарувчи ўринбосари бошлиқ хизмат ташкил қилинади. Шу хизмат состави бажарилган иш ҳажмига қараб белгиланади.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмасида, Қорақалпоғистон республика бирлашмаси ва область бирлашмаларида техника хизмати бошқармалари барпо этилади.

Ремонт базасини ишлаб чиқаришни концентрациялаш йўлида янада ривожлантирилиши ва такомиллаштирилиши, агрегат ва узелларни ремонт қилиши. эскирган деталларни реставрация этувчи ихтисослашган корхоналар барпо этишни таъминлаш масъулияти «Узсельхозтехника» бирлашмаси зиммасига юклатилди. Унга:

— Сирдарё. Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё областларида ва Қорақалпоғистон АССРдаги бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларда ремонт базаси барпо этилишига алоҳида эътибор бериш, бунинг учун 1976—1980 йилларда 9940 шартли ремонтга мўлжалланган ишлаб чиқариш қувватларини қуриш ва уларни ишга тушириш;

— 1977—1980 йилларда республика областларида жами хизмат кўрсатиш қуввати 3400 машинага борадиган автомобилларга техника хизмати кўрсатадиган 7 та станция қурилишини таъминлаш;

— «Узсельхозтехника»нинг ҳамма район бирлашмаларида 1978 йилнинг охиригача чорвачилик машина-ускуналарига техника хизмати кўрсатиш станцияларини қуриб битказиш ҳамда ҳамма чорвачилик фермалари ва комплекслари машина ва ускуналарини техника хизмати билан қамраш;

— 1977—1980 йиллар мобайнида республика областларида чорвачилик комплекслари ва фермаларида қўлланувчи технология машина-ускуналари, автоматика приборлари ва юргизиш муҳофаза аппаратларига техника хизмати кўрсатувчи ва уларни мураккаб ремонтлардан чиқарувчи 17 та районлараро станция вужудга келтириш;

— фермалар ҳузурида пунктлар ташкил этиш ҳамда уларни зарур алмаштириладиган запас қисм фонди ва биринчи зарур материаллар билан таъминлашда республика хўжаликларига ёрдам кўрсатиш;

— тракторлар, автомобиллар, ғалла ўриш комбайнлари, пахта териш машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасининг ремонт қилинадиган узел ва агрегатлари хили ва ҳажмини, шунингдек эскирган деталларини тиклашни кескин равишда кўпайтириш;

— 1976 йилда ҳамма районларда техника алмашлаш пунктларини барпо этишни туғаллаш;

— «Узсельхозтехника»нинг ихтисослаштирилган корхоналарида ремонтдан чиқарилган тракторлар, автомобиллар, пахта териш машиналари, ғалла ўриш комбайнлари ва бошқа техника ремонти сифатини ГОСТ талаблари прогрессив ремонт технологияси, ремонт ишлаб чиқаришини концентрациялаш ва ихтисослаш асосида кескин равишда ошириш;

— 1977 йилдан бошлаб «Узсельхозтехника» корхоналарида пахтачилик техникаси учун Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ҳар йили тузадиган рўйхат бўйича зарур ностандарт машина-ускуналар тайёрлашни ташкил қилиш вазифалари топширилди.

Ўзбекистон ССР Госпланига бунинг учун зарур металл прокат ва бошқа материалларни «Узсельхозтехника» талаби бўйича ажратилишини таъминлаш вазифаси топширилди.

Қишлоқ хўжалигида техника тараққиётини янада ривожлантиришга, инженерлик хизматини такомиллаштиришга алоҳида муҳим аҳамият берган ҳолда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги зиммасига министрликнинг марказий аппаратидаги механизация бош бошқармасини машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатиш махсус бошқармаси тузиб, мустаҳкамлаш вазифаси топширилди, Қорақалпоғистон АССР Қишлоқ хўжалик министрлигида министр ўринбосари вазифаси, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаларида — бошқарма бошлиғининг механизация масалалари бўйича ўринбосари вазифаси жорий этилади, район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаларидаги инженерлик хизмати ҳам мустаҳкамланади.

«Узсельхозтехника» бирлашмасига марказий аппаратда, область ва район бирлашмаларида колхоз ва совхозлар машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатиш махсус бўлинмаларини тузишга рухсат этилди.

Область. шаҳар ва район партия комитетларига, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг партия ташкилотларига қишлоқ хўжалик техникасига техника хизмати кўрсатувчи стационар пунктлар очишда, шундай техника сақланадиган майдон ва бостирмалар қуришда колхоз ва совхозларга оталиқ ёрдамини кучайтириш таклиф этилди.

1977—1978 йилларда «Узгипросельстрой»га. «Узколхозстрой»га ва «СредазГосНИТИ»га машина-трактор парки техника хизмати пунктлари, чорвачилик фермалари машина ва ускуналари техника хизмати пунктларининг енгиллаштирилган конструкция вариантларини. гаражлар, бостирмалар вариантларини ишлаб чиқиш. шунингдек колхоз ва совхозлар учун машина парклари типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон ССР Госплани, «Узсельхозтехника» бирлашмаси қишлоқ хўжалигининг ремонт эксплуатация эҳтиёжлари учун моддий техника ресурслари сарфи табақаланган формаларини тайёрлаб, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг тасдиқ этишига ҳавола қилади. Кейинчалик йиллик фондлар тақсимланаётганида шу нормаларга амал қилиш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси зиммасига машина-трактор паркидан фойдаланишни тегишли равишда ҳисобга олишни, унга техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилишни таъминлаш, колхоз ва совхозларда бирламчи ҳисоб-китоб жорий этилишига эътиборни алоҳида жалб қилиш вазифаси топширилди. САИМЭ, САНИИЭСХ ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг республика меҳнатни илмий ташкил қилиш марказига 1976—1977 йилларда республиканинг колхоз ва совхозларида машина-трактор парки ва автомобиллардан фойдаланиш, уларга техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилишни. ҳисобга олинишини такомиллаштириш борасида тавсиялар ишлаб чиқиш топшириғи берилди.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан биргаликда «Узсельхозтехника» системасига қарашли корхоналар ва ташкилотлар билан колхоз ва совхозларнинг шартнома асосидаги муносабатлари ролини оширишга қатъий чора кўриш вазифаси топширилди.

«Узсельхозтехника» корхоналарида машиналар, машина узеллари ва агрегатлари ремонти ҳажми хўжаликларнинг ҳақиқий эҳтиёжлари ва талабларига суяниб тузилган шартномалар асосида планлаштирилиши белгилаб қўйилди, шунга мувофиқ Ўзбекистон ССР Госплани «Узсельхозтехника» бирлашмаси бўйича техника ремонти планларига тегишли тузатишлар киритади.

Колхозлар ва совхоз ишчиларининг умумий йиғилишларида «Узсельхозтехника» район бирлашмалари раҳбарларининг шартнома мажбуриятлари бажарилиши тўғрисидаги йиллик ҳисоботларини тинглаб туришни йўлга қўйиш мақбул деб топилди.

1977 йилда «СредазГосНИТИ, САИМЭ, САНИИЭСХга машина-трактор парки ремонти ва техника хизматига маблағ сарфи нормативини, бекор машина-кунининг пландаги қийматини ҳамда 1976—1980 йилларда колхоз ва совхозларни қишлоқ хўжалик техникаси ва ускуналар билан таъминлаш нормативини ишлаб чиқиш, яқин икки йил ичида хўжаликларни шу нормативларга қатъий риоя этган ҳолда таъминлашга ўтишни назарда тутиш вазифаси топширилди.

«Узглавнефтеснабсбыт» билан «Узсельхозтехника» бирлашмаси ихтиёрида қишлоқ хўжалик техникаси бўлган колхозлар, совхозлар ва бошқа ташкилотларга машиналарни ишлатиш қўлланмаларида кўрсатилган тавсияларга мувофиқ, номенклатура бўйича ёнилғи-сурков мой материаллар етказиб беришлари керак.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, «Узсельхозтехника» бирлашмасига ва Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигига 1976—1980 йилларда қишлоқ хўжалигида диспетчерлик хизматини ривож топтириш тадбирларини амалга ошириш, шунингдек республиканинг 156 колхози ва 214 совхозида, «Узсельхозтехника»нинг 148 район (ва районлараро) бирлашмаларида шу мақсадда ишлатилувчи аппаратлар ремонтини ва уларга техника хизмати кўрсатишни ташкил қилиш вазифаси топширилди. Колхоз ва совхозларда диспетчерлик хизматини ташкил этиш асосий принциплари тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой»га, «Узплодоовошчвинпром» бирлашмасига область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига колхоз ва совхозлар инженерлик-техника хизматини мустаҳкамлаш, инженер-техник лавозимларини албатта олий ва ўрта махсус таълим олган мутахассисларга бериш, уларнинг роли ва масъулиятини кўтариш вазифаси топширилди. Практик мутахассислар олий мактаблар ва техникумларнинг сиртқи бўлимларида, шунингдек малака ошириш курсларида ўқитилиши ташкил этилмоғи лозим.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг, Андижон пахтачилик институтининг эътибори қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши инженерлари ва техникларини тайёрлаш даражасини ошириш заруратига қаратилди. машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатишни, машина-трактор парки диагностикасини ташкил этиш ва ишлаб чиқаришни бошқариш масалалари бўйича ўқиш программасини кенгайтириш кўзда тутилмоғи лозим.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетига 1976—1980 йилларда колхоз ва совхозлар учун тракторларга техника хизмати кўрсатувчи 2668 нафар мастер-наладчик тайёрлаш юзасидан топшириқ белгиланди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», «Узплодоовошчвинпром» агросаноат бирлашмаси 1-класс тракторчи-машинист механизаторларнинг мастер-наладчиклар тайёрлайдиган ўқишга юборилишларини таъминлашлари керак.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмасига мастер-наладчикларни ўқитиш учун зарур қишлоқ хўжалик техникаси, ускуна ва мосламаларни ажратиб, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетига юбориш вазифаси топширилди.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий-тадқиқот институти (САНИИЭСХ)га, Ўрта Осиё Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтига колхоз ва совхозларда техникадан фойдаланишни ташкил этиш формаларини такомиллаштириш борасида тадқиқот ишларини ўтказиш ва 1977 йилда трактор далачилик бригадаларининг мақбул катталиги, уларнинг техника билан таъминланганлиги ҳамда техникадан фойдаланиш ташкилий формалари юзасидан тавсиялар тақдим этиш топшириғи берилди.

Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари механизаторлар ва инженер-техник ходимлар орасида КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорлари муваффақиятли бажарилиши учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришлари, республика пахта, дон, ҳўл мева, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан ўнинчи беш йилликда зиммасига олган мажбуриятлари қишлоқ хўжалик техникасидан самарали фойдаланишни юксалтириш асосида бажарилишини таъминлашлари керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар, ремонт корхоналарининг раҳбарлари ва мутахассислари, барча механизаторлар қишлоқ хўжалигида инженерлик-техника хизматини тубдан яхшилаш юзасидан зарур чораларни кўрадилар. КПСС XXV съездининг талаблари сўзсиз бажарилиши ҳамда колхоз ва совхозларда техникадан фойдаланиш самарадорлиги оширилиши учун куч-қувватларини аямайдилар, деб ишонч билдирдилар.

ПХР ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

МИНСК, 15 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқида дўстона расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Эдвард Герек бошчилигидаги ПХР партия-давлат делегацияси бугун ватанига жўнаб кетди.

ПХР, СССР ва Белоруссия ССР давлат байроқлари билан безатилган Минск аэропортида қардош Польша намояндаларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих, бошқа расмий кишилар кузатиб қўйдилар.

ПРОЛЕТАР БИРДАМЛИГИ НАМОЙИШИ

ЛИССАБОН, 15 ноябрь. (ТАСС). Португалия Компартиясининг VIII съезди ўз ишини тамомлаганлиги муносабати билан «Кампу Пекену» стадионида оммавий митинг бўлиб ўтди. Митинг иштирокчилари стадионнинг марказий ложасида ҳозир бўлган Португалия коммунистлари раҳбарларини, ПКП VIII съезди меҳмонларини, шу жумладан КПСС делегациясини гулдурос карсаклар билан кутиб олдилар.

КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Б. Н. Пономарёв митинг иштирокчиларига мурожаат қилиб нутк сўзлади. У Португалия меҳнаткаш халқи намоёндаларини, унинг демократик ташкилотларини совет коммунистлари номидан, Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашлари номидан самимий табриклади.

Португалия Коммунистик партиясининг VIII съезди яқиндагина ўз ишини тамомлади, — деди Б. Н. Пономарев.— Съезд бизда ғоят катта таассурот қолдирди.

Шундан кейин КПСС делегациясининг бошлиғи ҳозирги вақтда совет халқининг ҳаёти тўғрисида, КПСС XXV съездининг ва Марказий Комитет октябрь Пленумининг қарорлари тўғрисида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқи тўғрисида батафсил гапирди.

Б. Н. Пономарев ташқи сиёсат масалаларига тўхталиб, тинчликни ҳимоя қилиш — Октябрь революцияси ғалаба қозонган кундан бери давлатимиз олиб бораётган сиёсатнинг ўзгармас хусусиятидир, деб таъкидлади. Халқаро кескинликни юмшатиш ишида кейинги йилларда кўпгина муваффақиятларга эришилди.

Б. Н. Пономарев сўзининг охирида бундай деди: Совет Иттифоқи коммунистлари билан Португалия коммунистлари ўртасида, партияларимиз ўртасида ярим асрдан кўпрок вақтдан бери энг қалин, энг дўстона муносабатлар қарор топди. Португелия Коммунистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бир-бирларининг мустақиллигини ҳурмат қилиб. ҳар бир мамлакатнинг ўз шароити хусусиятларини ҳисобга олиб, жанговар дўстлардек бир сафда бормоқдалар.

Португалия Компартиясининг Бош секретари Алваро Куньял митингда сўзга чиқиб партиянинг келажак фаолияти учун ПКП съездининг якунлари қандай аҳамиятга эга эканлигига тўхталиб ўтди.

А. Куньял Португалия коммунистларига, барча меҳнаткашларига, барча демократларига, антифашистларига, ва ватанпарварларига мурожаат қилиб, уларни Португалияда демократик тузумни мустаҳкамлаш учун, революция ғалабаларини, прогрессив конституцияни ҳимоя қилиш учун кураш йўлида ўз сафларини жипслаштиришга чақирди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика монументал санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун ҳайкалтарош Яков Иосипович **Шапиро**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида халқ хўжалик юклари ташишни таъминлаш ва аҳолига хизмат кўрсатиш, ҳаракат составидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ишида эришган юксак кўрсаткичлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган транспорт ходими» фахрий унвонини берди.

Аъзамов Асом — Тошкент шаҳар марказлашган юк ташиш трестига қарашли 3-автокомбинатнинг автомобиль ҳайдовчиси

Арсеньев Генрих Никитович — Наманган область автотрестининг бошқарувчиси.

Ашуров Камол — Қашқадарё область автотрестига қарашли 140-автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Бадальян Завен Вагаршакович — Тошкент шаҳар пассажир автотранспорти бош бошқармаси 7-таксомотор паркининг директори.

Баратов Эргаш — Сирдарё область автотрестига қарашли Гулистон автобус-таксомотор паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Вагман Лев Михайлович — Самарқанд область юк ташиш автотрестига қарашли 2514-автоколоннанинг бошлиғи.

Ғаниев Восит — Андижон область автотрестига қарашли 2508-автоколоннанинг автомобиль ҳайдовчиси.

Галифуллин Габдулаҳат — Бухоро область автотрестига қарашли 34-Навоий автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Горшинев Сергей Зотович— Тошкент область пассажир ташиш автотрестига қарашли Бекобод автобус-таксомотор паркининг директори.

Жаҳонгиров Ғулом — автотранспорт ва тошйўллар ишчилари касаба союзи Ўзбекистон республика комитетининг раиси.

Жумаев Музаффар — Бухоро область автотрестига қарашли 6-автобус паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Захаров Виктор Михайлович — Сурхондарё область автотрестига қарашли Термиз автобус-таксомотор паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Ким Николай ин-Ценович— Тошкент область юк ташиш автотрестига қарашли 16-Бекобод автотранспорт корхонаси автомобиль ҳайдовчиларининг бригадири.

Колесников Дмитрий Иванович — Тошкент шаҳар пассажир автотранспорти бош бошқармасига қарашли 2-автобус паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Ли Афанасий Петрович — Хоразм область автотрестига қарашли 19-Урганч автотранспорт корхонасининг слесарь-мотористи.

Мамарасулов Тўхтасин — Фарғона область автотрестига қарашли Тошлоқ автобус-таксомотор паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Мусаев Абдужаббор — Тошкент область пассажирлар ташиш автотрестига қарашли Оққўрғон автобус-таксомотор паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Попов Иван Николаевич — Фарғона область автотрестига қарашли 55-Қўқон автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Ражабов Восит — Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрининг биринчи ўринбосари.

Романов Розум — Қорақалпоғистон марказлашган юк ташиш автотрестига қарашли 42-Беруний автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Соатов Дейсенбой — Қорақалпоғистон марказлашган юк ташиш автотрестига қарашли 40-Чимбой автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Тишин Владимир Николаевич — Бухоро область автотрестига қарашли 2524-автоколоннанинг автоэлектриги.

Тўхлиев Қосим — Фарғона область автотрестининг бошқарувчиси.

Умаров Хайит — Тошкент шаҳар пассажир автотранспорти бош бошқармасига қарашли 1-автокомбинатнинг автомобиль ҳайдовчиси.

Ўрозбоев Кенжабой — Қорақалпоғистон марказлашган юк ташиш автотрестига қарашли 14-Нукус автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Фетискин Фёдор Петрович — Андижон область автотрестига қарашли автокомбинатнинг автомобиль ҳайдовчиси.

Фузайлов Ҳошим — Самарқанд область пассажирлар ташиш автотрестига қарашли 14-автобус паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

Хожимирзаев Абдумажид — Наманган область автотрестига қарашли 22-автотранспорт корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси.

Ҳусайнов Ҳурмат Ҳамзаевич — республика «Узавторемонт» саноат бирлашмасига қарашли 3-Самарканд авторемонт заводининг слесарь-мотористи.

Юсупов Аҳмат — Жиззах область автотрестига қарашли автобус-таксомотор паркининг автомобиль ҳайдовчиси.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида халқ хўжалиги юкларининг ташилишини таъминлаш ва аҳолига хизмат қилиш, ҳаракат составида фойдаланиш самарадорлигини ошириш ишида эришган юксак кўрсаткичлари учун республика умумий фойдаланиладиган автотранспорт корхоналарининг кўпрок ўрнак кўрсатган ходимларидан катта группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ТОШКЕНТ музика асбоблари фабрикасида ҳар йили кўплаб миллий музика асбоблари ишлаб чиқарилади. Суратда: фабриканинг илғор ишчиси Роза Сейтимбетова тайёрланган музика асбобларига пардоз бермоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

КАМОЛОТ ЙЎЛИДА

САНЪАТКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР.

Баходир театр санъаткорлари оиласида ўсди. 15 ёшидан бошлаб Каттақўрғон театри спектаклларининг оммавий саҳналарида қатнашди. Шаҳарга тез-тез ўз гастроллари билан келиб турувчи Самарқанд рус драма театри Баҳодирда катта қизиқиш уйғотиб, ўй ва фикрини банд этарди. Боликда у аввало ўз тенгдошлари, дўстлари билан спектакль саҳналаштирар ва театр санъати орзуси билан яшарди. Табиий, йиллар ўтиши билан Баҳодирдаги бу қизиқиш ҳақиқий санъат севгисига айланди.

Ўрта мактабнинг юқори синфларида ўқиб юрган кезларидаёқ шаҳар халқ театри саҳнасида бир неча спектаклларни қўйишда қатнашиб, ўз истеъдодини синаб кўрди. Спектакллар орасида М. Ю. Лермонтовнинг «Маскарад», В. Шекспирнинг «Гамлет» каби мураккаб классик асарлари ҳам бор эди. Чуқур ҳаётий, фалсафий муаммолар асосига қурилган бундай мураккаб асарларни ёш театр ҳаваскори қандай талқин этади? Гап бунда эмас, бу босқичда —характери, ҳаётга, санъатга бўлган қарашлари энди шаклланаётган бир пайтда ёш ҳаваскорнинг бу каби проблемаларга қизиқиши, ҳал этишга киришишининг ўзи муҳим далилдир.

Эндиликда Баҳодир Йўлдошев Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг бош режиссёридир. У бу ердаги тўрт йиллик ижодий фаолияти давомида тўққиз спектаклни саҳналаштирди. Тўрт йил шаклланаётган санъаткор учун ниҳоят қисқа давр бўлса-да, етук санъаткор учун оз эмас, албатта. Шунинг учун ҳам режиссёр саҳналаштирган спектаклларни кузатарканмиз, тўла ишонч билан айтиш мумкинки, улардаги мавзу, индивидуал муносабатлар сўзсиз унинг етук санъаткор эканлигидан далолат беради. Унинг «Қароқчилар» спектакли ҳақида газеталардаги тақризларнинг бирида сўз борар экан, у экспериментал асар, деб аталган. Дарҳақиқат, бу спектакль экспериментал ва унда режиссёр ўз эстетик программасини илгари сурган. Унда ёшликнинг эмоционал табиати, қатъийлиги ёрқин гавдалантириб берилган. Характерлар галереяси орқали ёшликнинг ҳарорати, шавкатли кучи саҳна формасининг таъсирли, гўзал кўринишга қамралган кечинмалар орқали ифодаланган. Шу асосда таъсирчан шакл ифодаси психология ва поэзия билан бирикиб, романтик услубнинг таъсирчанлигини вужудга келтиради. Спектакль асосидаги ҳар бир компонент бир мақсадга —спектакль жанрини бўрттиришга хизмат қилади. Аммо режиссёр бу жанрни спектаклнинг ечими қилиб олмаган, унинг асоси ёвузликка қарши курашдир. Спектакль декорациясидаги узун ва қалин арқонлар, қаҳрамонлар кийими фикримиз далилидир. Режиссёр классик асардан замонавийликка йўл топа олган. Спектакль қаҳрамонларининг кечинмаси, интилиши ва орзу-истакларининг замонавий томошабинларга яқинлиги шундадир. Образ ва воқеаларнинг фожиали бўлишига қарамай, спектакль ҳаёт гўзаллигини, шодлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Режиссёрнинг сўнгги спектаклларида «Келинлар қўзғолони» ўзининг ҳаётбахшлилиги, қувончлилиги билан минглаб томошабинлар таҳсинига сазовор бўлаяпти. Бу спектаклда ҳам «Қароқчилар»даги ифода формалари такрорланиб, ривожлантирилган. Аммо мазкур ифодалар янги спектаклда комик тус олиб, шу жанрга мослаштирилган. Агар Шиллер трагедиясидаги қаҳрамонлар тақдирини белгиловчи ички алам, исён, дард спектаклда кенг қўлланилган хайқириқ —фарёд орқали ифодаланса, «Келинлар қўзғолони»да очиқ кайфият, хушчақчақлик ҳар бир персонажнинг кулгиси ва ҳазил аралаш сўзларида ёрқин намоён бўлади. «Келинлар қўзғолони» —театр ва ҳаётнинг органик бирлигини тасдиқловчи спектакль. Унда театравийлик халқ миллий характери билан биргаликда қабул этилади. Спектакль баъзи эскилик иллатларини танқид қилиш орқали бугунги ҳаётимизнинг афзаллиги, шодлигини акс эттиради. Пьеса ҳазил деб аталгани билан режиссёр унда чуқур проблемаларни кўтаришдан чекинмаган. Спектаклда ахлоқ, одоб принциплари чуқур ўрин олган. Баҳодир Йўлдошев ўз халқининг қалбини чуқур билади, шу сабабли унинг қизиқишлари, интилишларини моҳирона равишда спектакль мағзига сингдириб юборган. Асарнинг кўп сонли томошабинларга манзур бўлиш сабабларидан бири ҳам ана шунда Йўлдошев билан бир неча спектаклларда ҳамкорлик қилган театр рассоми Г. Брим «Келинлар қўзғолони» спектаклида ҳам режиссёр мақсадига ҳамоҳанг образли ёрқин декорациялар ишлаган. Спектаклда музика ҳам ҳал этувчи роль ўйнайди. Бу икки ўхшаш спектакл анализи негизидан— гарчи улар жанр жиҳатдан тубдан фарқ этсада, шундай хулосага келиш мумкин: вахтанговчилар анъанасига асосланган театрнинг кекса авлоди тажрибаси ёш режиссёр спектаклида яна ўз аксини топган. Бу икки спектаклда биз миллий ва интернационал тушунчалар ҳамоҳанглигининг гувоҳи бўламиз.

«Келинлар қўзғолони»даги юмор, енгил ҳазил ва мутоиба миллий шаклда берилган бўлса, «Қароқчилар»даги ёвузликка—агрессияга қарши кураш эса барча мамлакатлар ёшларининг бирлашган ҳолда озодлик ва миллий мустақиллик учун кураши тимсолига айланиб, интернационал умумлашма касб этган.

Ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқлар тақдирига нисбатан бўлган гражданлик ва эмоционал муносабат Б. Йўлдошевнинг «Тарих тилга кирди», «Лукаш ботир» спектаклларида ўзининг ёрқин талқинини топди. Бу спектаклларнинг ҳар бирида сиёсий, ижтимоий мавзулар кўтарилган бўлиб, тўлақонли ва қизиқарли ечилиши билан ажралиб турсада, тугал услуб масалаларида камчиликлардан холи эмас.

Режиссёр тинимсиз изланишда. Бу йўлда қийинчиликлар, машаққатлар учраши билан бир қаторда режиссёрга ижод қувончлари ва муваффақиятлари ҳамроҳ бўлиб, уни янги режалар ва изланишлар сари ундамоқда.

Зарема КАЛОНОВА.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

БУГУН ВА ҲАР КУНИ

ШИМОЛИЙ ОСЕТИЯ АССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ ЭМИЛЬ КИО РАҲБАРЛИГИДАГИ

ЙИРИК ИЛЛЮЗИОН РЕВЮНИНГ

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари ДМИТРИЙ АЛЬПЕРОВ ва АРКАДИЙ БОРИСОВлар масхарабозлик номерларини кўрсатадилар.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЎРИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

КАССА ЭРТАЛАБ СОАТ 10.00 ДАН 20.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Томошалар 19.30 да бошланади.

Шанба кунлари 15.00 ва 19.30 да, якшанба кунлари 11.00, 15.00 ва 19.30 да томошалар кўрсатилади.

Справкалар олиш учун телефон :44-35-91.

СССР ТРАНСПОРТ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИНИНГ

ЎРТА ОСИЁ МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

ВПО—3000 машинаси машинистларини тайёрлайдиган

6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларни тугатганлар БАМ, СИБИРЬ, ҚОЗОҒИСТОН ва ЎРТА ОСИЁ темир йўл қурилишларида ишлаш учун ишга юбориладилар.

КУРСЛАРГА КАМИДА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТ ЎТАБ ҚАЙТГАН ЙИГИТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади. Ҳар ойда 76 сўм ҳажмида стипендия берилади. Техника мактаби қошида ётоқхона бор.

Курсларга кирувчилар: паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат ва медицина карточкасини топширадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ТЕХНИКА МАКТАБИДА 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фрунзе райони, Глинка кўчаси, 11-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ҲУНАР-ТЕХНИКА ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ

166-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича 1976—1977 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УЧУВЧИ АППАРАТЛАРНИНГ ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАРИ; МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИНИНГ СЛЕСАРЛАРИ, УНИВЕРСАЛЬ ТОКАРЬ, УНИВЕРСАЛЬ ФРЕЗЕРЧИ.

Ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртига 8-синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади. Ётоқхоналар бор.

Билим юртига қабул қилинганлар кийим-бош ва бепул овқат билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР ТЎЛА ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДА АТТЕСТАТ, ЭГАЛЛАНГАН КАСБ ҲАҚИДА ДИПЛОМ ОЛАДИЛАР ВА В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар уларнинг хоҳишларига кўра олий ўқув юртларига юбориладилар.

ЎҚИШ ВАҚТИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: директор номига ёзилган ариза, мактабдан характеристика, маълумоти ҳақида гувоҳноманинг асли, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, 6 та фотосурат (4x5 см.), турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан справкалар, саломатлиги ҳақида справка (286-форма).

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин; Тошкент шаҳри, Воровский кўчаси, В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг кадрлар бўлими (8, 15, 21, 23, 48, 72, 80-автобуслар, 3, 23-трамвайлар).

АХБОРОТ
Бизга ёзадилар

БОШ ПЛАН АСОСИДА

«Узгипросельстрой» лойиҳалаш институтининг инженер-техник ходимлари шу йилнинг ўзида областимизнинг колхоз ва совхозларига қурилишни комплекс равишда олиб бориш учун 20 дан зиёд бош планни чизиб бердилар.

Бош план асосида бунёд этиладиган қурилиш комплекслари фойдаланишга топширилгач, қишлоқ кўриниши ўз кўрки жиҳатидан энг обод шаҳарлардан фарқ қилмайди. Қурилиш жараёнида коммунал хизмат кўрсатишни янада қулайлаштириш ҳисобга олинган.

Қатор совхозлар бош план асосида қурилишни бошлаб юбордилар. Хусусан Оққўрғон районидаги Султон Сегизбоев номли совхозда 90 ўринли болалар боғчаси, 1440 квадрат метр турар-жой, магазин ва қўшимча синф хоналари фойдаланишга топширилди. Бўка районидаги «Кўкорол» совхози меҳнаткашларига эса 670 квадрат метр майдондаги турар-жой бинолари армуғон этилди.

ҲАМЖИҲАТЛИКДА

Тошкент шаҳридаги С. Оржоникидзе номли 20-мактабда дўстлик клуби ташкил этилганига ўн йилдан ошди.

Шу вақт мобайнида мактаб талабалари Тожикистон, Арманистон, Озарбайжон, Украина, Белоруссия ва бошқа қардош республикаларнинг мактаб ўқувчилари билан мустаҳкам дўстлик алоқалари ўрнатдилар. 50 нафар аъзоси бўлган бу клубга Польша, Чехословакия, Венгрия, Германия Демократик Республикасидан ҳам хатлар келиб турипти.

Дўстлик клуби аъзолари Тошкентда билим олаётган чет эллик студентлар билан ҳам тез-тез учрашиб турадилар. Вьетнамлик, лаослик ва кубалик студентлар билан ўтказилган ана шундай суҳбат кечалари мактаб ўқувчиларида катта таассурот қолдирди.

СУТКАСИГА 200 ТОННА УН

Областимиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган нон ва нон маҳсулотларининг тури йил сайин кўпайиб бормоқда.

Маҳсулотлар сифатининг тобора яхшиланишида нон заводларида қўлланилаётган замонавий техника катта қулайлик яратаётир. Яқинда Оҳангарон ун комбинатида «Спецэлеватормельстрой» трестининг бинокорлари суткасига 200 тонна ун тайёрлайдиган янги қурилмани ўрнатишмоқда.

Тегирмон қурилишини жадал суръатлар билан олиб бораётган трестнинг 5-қурилиш-монтаж поезди коллективи бу йирик объектни шу йилнинг охирларида фойдаланишга топширади.

КУЗГИ ЭКИНЛАРНИ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛАЙЛИК

Пойтахт областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, самарадорлик ва сифат беш йиллигининг дастлабки йилида улкан зафарларни қўлга киритмоқдалар. Сабзавот маҳсулотлари, қовун-тарвуз, хўл мева ва узум етиштириш халқ хўжалик планлари ҳамда зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятлар анча ортиғи билан адо этилди.

Ҳозирги кунгача 396,2 минг тонна сабзавот маҳсулотлари, 79,1 минг тонна қовун-тарвуз, 95,6 минг тонна мева ва 77,9 минг тонна узум сотилиб, иккинчи марта қабул қилинган қўшимча социалистик мажбуриятлар ҳам муваффақиятли бажарилди. Давлатга картошка сотиш халқ хўжалик плани ҳам бажарилиб, мажбурият ҳисобига ҳосил топшириш қизғин давом эттирилмоқда.

Область колхоз ва совхозлари далаларидаги кечки картошка, карам ва сабзи экинларининг асосий қисми ҳали йиғиштириб олингани йўқ. Чунки куз эрта бошланиб, кетма-кет бўлиб турган ёғингарчиликлар дала ишларини тезроқ тугаллашга тўсқинлик қилаётир. Айниқса, картошка ҳосилини йиғиштириб олишда катта қийинчиликлар туғилмоқда. Чунки тез-тез ёғиб турган ёмғир ва қор натижасида картошкани механизмлар ёрдамида йиғиштириб олишнинг иложи бўлмаётир.

Бунинг устига синоптикларнинг бераётган маълумотларига қараганда об-ҳаводан энди мурувват кутиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳозирги кунда барча куч ва имкониятларни кечки картошка ҳосилини қўл кучи билан йиғиштириб олишга сафарбар этиш лозим бўлади.

Лойгарчилик шароитида йиғиштириб олинаётган картошкани сақлаш масаласига, айниқса, жиддий эътибор бериш зарур. Чунки тупроқнинг юза қисмига жойлашган картошка музлаган бўлиб, ҳосилга аралашиб кетса кейинчалик чирий бошлаб, ҳосилнинг кўп қисмини нобуд қилиши мумкин. Буни ҳисобга олган ҳолда картошкани узоқ муддат сақлаш учун жойлашдан аввал уни 7—

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

10 кун давомида иссиқ хоналарда сақлаш лозим. Шу давр мобайнида картошка шамоллаб, қурийди, совуқ урган, жароҳатланган ва касалликка чалинган картошкалар ажралиб қолади ва уларни териб олиб ташлаш осон бўлади.

Сараланган соғлом картошкани узоқ муддат сақлаш учун махсус сақлаш хоналарига ва омборларга 60—80 сантиметр қалинликда жойлаш тавсия этилади. Шундан сўнг ҳам ундан мунтазам хабар олиб туриш, касалланган ва чирий бошлаган картошкаларни териб ташлаш лозим.

Картошка сақланадиган махсус хоналар ва омборлар иситиш тармоқлари билан жиҳозланган бўлиши зарур. Уруғлик учун ажратилган картошкани эса, агар хўжаликда мавжуд бўлса, яшикларда асраш маъқул.

Колхоз ва совхозларнинг ўз далаларида етиштирилган ҳосилдан ташқари 1977 йилда экиш учун бошқа республикалардан турли навдаги картошкалар келтирилмоқда. Уларни қиш ойларида яхши сақлаш алоҳида эътибор талаб қилади. Чунки узоқдан келтирилаётган бу картошкалар йўлда кўп уринади, турли об-ҳаво шароитида транспортларга ортилади ва туширилади. Натижада жароҳатланган ва касалликка чалинган картошкалар кўп учрайди. Шунинг учун ҳам уларни аввал қунт билан саралаш лозим. Қишда асраш учун махсус картошка сақланадиган хоналарга, агар иложи бўлса, яшикларга жойлаш маъқул. Ўраларда ёки уюм ҳолда сақлаш жуда хавфлидир.

Картошкани яхши сақлаб, қишдан соғлом олиб чиқишнинг энг асосий омилларидан бири хоналардаги ҳароратнинг мўътадил бўлишидир. Яъни, ҳароратнинг 3—5 даража бўлиши нормал ҳисобланади. Картошка сақланаётган хоналарда термометрлар бўлиши шарт. Уларга қараб ҳарорат нормаллаштириб борилади.

Далаларда қолган картошка ҳосилини тезроқ йиғиштириб олиш билан бирга, кечки карам ва сабзи ҳосилини ҳам нобуд қилмай йиғиб олишни жадаллаштириш зарур. Ҳозирги шароитда сабзи ҳосилини йиғиб олишда фақат паншахадан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Кавлаб олинаётган сабзининг баргини ташқарига қилиб, айланма ғарам шаклида уюм қилиб қўйилса, фавқулодда ҳаво пасайиб кетса, сабзи музламайди. Сабзи бироз шамоллаб, қуригандан сўнг, барги юлиб ташланиб, сараланади ва омборхоналарга ташиб олинади. Ҳосилни даладан олиб чиқиш пайтида занжирли тракторлардан фойдаланилса, иш янада тезлашади.

Й. КАРИМОВ,
Сабзавотчилик, картошка ва полизчилик илмий текшириш институтининг директори.

А. РАСУЛОВ,
сақлаш бўлимининг мудири.

И. ЭСОНОВ,
картошка бўлимининг илмий ходими.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ШВЕЦИЯ ГАЗЕТАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ТЎҒРИСИДА ЁЗГАНЛАРИ

СТОКГОЛЬМ, 15 ноябрь. (ТАСС). Швециянинг «Свенска дакблаетд» газетасининг мухбири ҳозирги Совет Ўзбекистони тўғрисида ёзиб, Ўзбекистон 1917 йилдан кейин сиёсий, иқтисодий ва социал жиҳатдан тез суръатда ривожланганлигини уқтириб ўтади. Автор сон-саноқсиз иқтисодий маълумотларга асосланиб, Ўзбекистоннинг миллий даромади 1913 йилдан бошлаб 1975 йилгача 16 баравар кўпайди, деб ёзади. Пахта етиштириш ўн баравар кўпайди. Айни вақтда республикада замонавий саноат базаси қурилди ва самолётлардан тортиб пахта териш машиналаригача хилма-хил товарлар ишлаб чиқарилмоқда.

Мақолада Ўзбекистон аҳолисининг юксак турмуши ҳақида ҳикоя қилинади. Ҳозирги вақтда республикада ўртача умр кўриш революциягача бўлган 32 ёшдан 72 ёшга етганлиги таъкидланади.

Газета Осиё ва Африкадан Ўзбекистонга жуда кўп туристлар келиб кетаётганлиги ҳақида ёзади. Улар ўтмишда қашшоқ ва қолоқ Марказий Осиё даштлари Совет ҳокимияти ташкил этилгандан кейин ўтган салкам 60 йил ичида ривожланишнинг ажойиб намунаси бўлганлигини кўриб қайтадилар.

Мақола автори Жанубий Ўзбекистонда ўзбек мутахассисларидан бири билан учрашиб ва унинг сўзларига асосланиб, ўзбек мутахассислари ўз тажрибаларини ривожланаётган мамлакатлар билан бажонудил баҳам кўраётганликларини уқтириб ўтади.

Мақолада Ўзбекистон Совет Иттифоқининг жанубий чегарасида жойлашган Туркия, Эрон ва Афғонистоннинг аҳолиси учун тараққиёт намунаси бўлиб хизмат қилаётганлиги таъкидлаб ўтилади.

Ўзбекистон Совет Республикасини келиб кўрган мухбир мақоласининг охирида Ўзбекистон ўз истиқболига комил ишонч билан қараяпти, деб ёзади.

МОНГОЛИЯНИНГ ҚУРИЛИШ ИНДУСТРИЯСИ

УЛАН-БАТОР. Монголия пойтахтининг саноат районида бинокорлик машиналари ва ускуналарини ремонт қилувчи янги завод ишга тушди. Завод мамлакатнинг шу хилдаги энг катта корхонасидир.

Монголия Халқ Республикасида капитал қурилишнинг кенг қулоч ёйганлиги қурилиш индустриясини вужудга келтириш ва мустаҳкамлашни тақозо қилди. Бундан 30 йил муқаддам Улан-Баторда биринчи бинокорлик ташкилоти тузилган эди. Ҳозирда эса 7 та ихтисослаштирилган трест ишлаб турибди. Уларнинг актив ҳаракатлари туфайли мамлакат харитасида янги районлар, саноат марказлари пайдо бўлди, қишлоқларда замонавий обод посёлкалар қад кўтармоқда.

(ТАСС).

Спорт

ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ МАСТЕРЛАРИ

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети бир группа спортчиларга халқаро ва Бутуниттифоқ мусобақаларида эришган ютуқлари учун «СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери» деган юксак унвон берди. Бундай унвонга муяссар бўлган спортчилар орасида республикамиз вакиллари — самбочи Сайфиддин Ходиев ва Собир Қурбоновлар ҳам бор.

Тошкентлик динамочи Сайфиддин Ходиев ва бухоролик Собир Қурбоновлар мамлакатимиз ва республикамиз спорт шарафини бир қатор халқаро мусобақаларда муваффақиятли ҳимоя қилиб келишмоқда. Иккала самбочи ўтган йили Минск шаҳрида бўлган жаҳон чемпионатида иштирок этиб, ўз вазнларида олтин медални қўлга киритишга муваффақ бўлишган эди. Халқаро классдаги спорт мастерлари Европа ва мамлакат чемпионатларида ҳам бир неча бор иштирок этишиб, совринли ўринларни эгаллашган.

Сайфиддин Ходиев ва Собир Қурбонов ҳозирда ўз устозлари СССРда хизмат кўрсатган тренер Геннадий Калеткин раҳбарлигида Горький областида бўладиган СССР кубоги мусобақаларига жиддий тараддуд кўришмоқда.

ЯНА ҒАЛАБА

Тошкентнинг «Бинокор» хоккейчилари навбатдаги турда ўз майдонларида Свердловскнинг армия спорт клуби хоккейчиларини қабул қилиб 5:4 ҳисобида ғолиб келганлигини маълум қилган эдик. Командаларнинг ўтган куни бўлиб ўтган такрорий учрашувида ҳам тошкентликларнинг қўли баланд келди. Уйинда 7:2 ҳисобида ғолиб келган «Бинокор» очколарини 12 тага етказди.

Тошкентлик хоккейчилар кейинги икки тур учрашувларини ҳам ўз майдонларида ўтказадилар.

АНЪАНАВИЙ ТУРНИР

Пойтахтдаги округ офицерлар уйи спорт залида волейбол бўйича Ўзбекистон ССР Министрлар Совети совринн учун навбатдаги анъанавий мусобақалар тугади. Эркаклар ўртасида ўтказилган баҳсда Челябинскнинг «Политехник» командасини 3:0 ва Ўзбекистон ёшлар терма командасини 3:1 ҳисобида мағлуб этган Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари соврин эгаси бўлишди.

Аёллар ўртасида ўтказилган баҳсларда ҳам совринни тошкентликлар қўлга киритишди. «Автомобилист» волейболчилари охирги ҳал қилувчи турда Ленинграднинг «Буревестник» командаси билан учрашиб, 3:1 ҳисобида ғолиб келди ва биринчи ўринни эгаллади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

17 НОЯБРЬ, ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— Г. Гаутман. «Қуёш ботмасдан» (фильм-спектакль). 15.25 — Композитор Л. Бетховен (иккинчи кўрсатув). 15.55 — Совет қонунчилиги асослари. 16.25 — Фан оламида. 16.55 — **Шундай катта бола** (бадиий фильм). 18.15 — Горнчилар, қаердасиз? 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — **«Бизнинг биографил. 1919 йил».** 20.45 — «Спортлото» тиражи. 20.55 — **Масканимиз шу ер** (бадиий фильм, 2-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30— Театр. Устозлар ва шогирдлар. 23.35 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Физика. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.25—Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Бадиий фильм. 18.30 — Шоирлар болаларга. Қудрат Ҳикмат. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — Телеочерк. 19.40 — **«Ахборот».** 19.55 — Концерт. 20.30 — Студентлик — олтин давриим. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Театр ва кино ҳақида.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.15 — Француз тили. 19.45— Математика. 20.15 — Тошкент янгиликлари. 20.30 — Эстетика. 21.10 — Олий математика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17|XI да **Испан миниатюралари,** 18|XI да **Флория Тоска,** 19|XI **Князь Игорь.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17|XI да **Кўк эшик ортидаги аёл,** 18|XI **Олтин девор,** 19|XI да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17|XI да **Ҳалима,** 18|XIда **Хонума хоним,** 19|XI да **Жоним фидо.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист Эмиль КИО раҳбарлигида йирик иллюзион ревю гастроллари** (19.30).

Кино

...Ва бошқа расмий кишилар — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Найзабозлар — «ҚОЗОҒИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Маҳалламиздан чиққан фюрер — «ВОСТОК» (12, 14, 16, 17.30, 19, 20.15, кичик зал).

Маккеннининг олтинлари — «НУКУС» (11, 13.30, 16, 18.15, 20.30).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02738 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. В—2671.